Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 22 (272) ◆ Субота, 8 лютого 1992 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам 10 коп.).

ВІЧНО ВЧОРАШНІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ

Вже відсвяткувала Україна свою незалежність, створила власне військо, у стомлених чергами і політикою людей зажевріла надія на спокій, а дужі хлопці у Музейному провулку в Києві продовжують записуватися до лав так званої народної самооборони (УНСО). Оборони від кого? У положенні про УНСО записано: «Українська народна самооборона є громадською організацією, завдання якої — охорона суспільного та приватного майна. Свої традиції УНСО перебирає від формувань часів громадянської та другої світової воєн».

УНСО потрібна людям, професія яких — вічні революціонери. В політичних битвах часів перебудови вони забули, що колись були хліборобами, вчителями, інженерами, лікарями.

Та напередодні весни українська земля чекає не людину з рушницею, а плугатаря. Час атак і оборон минув. Треба працювати.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

3 5

ЗВІТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ І ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ УКРАЇНИ

ПЕРЕГОВОРИ БУЛИ ПЛІДНИМИ

Плідними і взаємовигідними назвав переговори в столиці України міністр економіки ФРН Юрген Меллеман. Очолювана ним урядова делегація перебувала 6 лютого в Києві. Її прийняли Президент України Л. Кравчук і Прем'єр-міністр В. Фокін. У ході відвертих розмов обговорювались питання розвитку двосторонніх і багатосторонніх політичних та економічних відносин, погашення зовнішнього боргу колишнього Союзу РСР, надання Україні німецьких кредитів.

Під час зустрічей було, зокрема, досягнуто домовленості вже навесні цього року організувати Раду з питань економічного співробітництва України і Німеччини. До неї мають увійти як представники державних структур, так і підприємці. З Німеччини на Україну на прохання українського уряду будуть направлені спеціалісти з економічних питань. Вони не тільки сприятимуть зміцненню економічних зв'язків, а й подаватимуть консультативну допомогу.

Є ПОСОЛЬСТВО!

Учора в Києві відбулася важлива подія в українсько-німецьких відносинах. У будинку по вулиці Чкалова, 84, де раніше знаходилося Генеральне консульство ФРН у Києві, було офіційно відкрито Посольство Німеччини в Україні. Виступаючи перед журналістами, Тимчасовий Повірений у справах ФРН в Україні пан Х. Граф фон Бассевітц сказав: «Я дуже радий, що сьогодні ми можемо зробити подальший крок у розвитку наших відносин. 1 серпня 1989 року ми відкрили тут Генеральне консульство ФРН. Потім у цій країні сталися такі зміни, що ми були змушені перебудовуватися й звикати до них. Сподіваюся, що завдяки відкриттю посольства ми зможемо краще співпрацювати для миру в Європі і взаєморозуміння народів. Наші двері завжди будуть відкриті для українських громадян».

Потім державний герб ФРН з написом «Генеральне консульство» замінили на такий самий, але з написом «Посольство», а пан фон Бассевітц власноруч прикріпив відповідну табличку до стіни будинку. Тож вітаємо!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КАБІНЕТ міністрів України прийняв постанову про перетворення Держатомнагляду України в Державний комітет з ядерної та радіаційної безпеки, якому, зокрема, надано функцію регулювання в атомній енергетиці.

Є надія, що віднині Атомнагляд не лише контролюватиме дотримання правил безпеки на АЕС з реакторами, які за певних умов здатні перетворитися на атомну бомбу, а й заздалегідь запобігатиме розробці та використанню таких реакторів.

В СТАМБУЛІ 3 лютого було підписано Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Турецькою Республікою. З української сторони його підписав заступник міністра закордонних справ В. Ліпатов, з турецької — перший заступник міністра закордонних справ О. Санберк. Станом на 7 лютого, Україна встановила дипломатичні відносини з 36 країнами.

СЛОВАЦЬКЕ національно-культурне товариство імені Людовіта Штура створено в Закарпатській області. Його очолив директор будинку культури села Сторожниця Ужгородського району Йозеф Горват. Товариство має намір співробітничати з іншими національно-культурними об'єднаннями області й закордону.

ДЕРЖАВНИЙ ПРАПОР НАД СЕВАСТОПОЛЕМ

Президія ВР Кримської АРСР вирішила не піднімати в Криму Державного синьо-жовтого прапора, мовляв, парламент України не зафіксував цього в Конституції. І все ж власті Красноперекопська першими в Криму змінили червоно-синій прапор на синьо-жовтий. Наступного дня поруч з ним знову з'явився червоно-синій. Річ у тім, що в будинку знаходяться дві Ради — районна та міська. Перша — за синьо-жовтий колір, друга — за «традиційний». Замайорів державний прапор України й над міськрадою Євпаторії. Окремі громадяни поставились до цього негативно. Тоді терміново скликали сесію міськради, яка й підтвердила правильність дій властей. Приємна звістка надійшла з Севастополя — український прапор з'явився й над цим славним містом. Представники республіканського руху Криму організували пікети протесту, але переважна більшість севастопольців підтримує зміну символу.

УКРАЇНІ — ВЛАСНІ НАГОРОДИ

Вчора відбулось перше засідання Комісії Президії Верховної Ради республіки з питань встановлення державних нагород України.

Учасники засідання обмінялись думками про те, якими мають бути вищі відзнаки, скільки їх буде, від чийого імені провадитиметься нагородження.

Для узагальнення всіх пропозицій і вироблення єдиної концепції системи державних нагород на засіданні створено робочу групу.

Було розглянуто організаційне питання. Головою комісії обрано заступника Голови Верховної Ради України В. Гриньова.

ПРО ВІДНОСИНИ УКРАЇНИ І ВАТІКАНУ

Спільне комюніке

Бажаючи розвивати дружні взаємні зв'язки, Україна та Святійший Престол вирішили встановити дипломатичні відносини на рівні посольства з боку України і на рівні Апостольської Нунціатури з боку Святійшого Престолу.

Прес-центр МЗС України.

ВИЗНАЧАЮТЬСЯ

Об'єднання «Нова Україна» провело вчора прес-конференцію, присвячену визначенню його політичної платформи та головних економічних завдань, зокрема завдань щодо створення правової бази для приватизації й роздержавлення економіки, стимулюючої податкової політики, сприятливих умов для розвитку підприємництва та аграрної реформи.

9

ПОКИ НАФТУ ДАСТЬ ІРАН, ВИРУЧАЄ ДЕЛЬТАПЛАН

Парламентська хроніка

ТРИВОГИ ДЕПУТАТІВ

ДЕННЕ ЗАСІДАННЯ 6 ЛЮТОГО

Швидко прийнявши постанову «Про підсумки роботи делегації Президії Верховної Ради України в Кримській АРСР», що з подачі В. Гриньова пройшла переважною більшістю голосів, парламентарії продовжили обговорення доповіді голови уряду.

Як і передбачалося, Кабінетові міністрів дісталося добряче.

Ні, переважна більшість присутніх у залі депутатів чудово розуміла, що на першому місяці роботи економіки в нових умовах навряд чи її стан мав кардинально поліпшитися. Головною претензією урядові і особисто В. Фокіну було те, що замість завчасно розробленої, продуманої економічної стратегії уряд останні кілька тижнів був у ролі капітана потопаючого корабля, приймаючи в аварійному порядку постанови та рішення, щоб, як сказав один з депутатів, «вийти з ситуації, яка склалася, з найменшими втратами». І це при тому, що більшість проблем, з якими зіткнувся Кабінет у цей непростий для економіки час, можна було передбачити і належним чином до них підготуватися.

Однак характерним для виступів депутатів на цьому засіданні було те, що питання про негайну відставку прем'єра майже не порушувалося, а натомість були реальні спроби відійти від протиставлення парламенту урядові, знайти спільні точки для конструктивної співпраці, і, зрештою, дійти компромісу: уряд «перетрусити», але у відставку не відправляти, Кабінетові довіряти, але не повністю, спільно розробляючи економічну стратегію.

Зрозумілі тривоги депутатів з приводу цін і масового зубожіння населення. Цій темі було присвячено переважну більшість виступів. Проте конструктивну лінію засідання все ж таки становили виступи І. Юхновського, чималої групи інших парламентаріїв, що не зверталися до залу з риторичним запитанням. «Хіба нині можна прожити на 300 купонів?», а пропонували реальні шляхи й заходи, спрямовані на те, щоб прожити таки було можна.

І хоч заходи пропонувалися часто-густо діаметрально протилежні: від повного ринкового розвою до жорсткого регулювання, приємно відзначити, що в залі був присутній дух конструктивізму. Чи не тому, що відступати далі нікуди?

Тимофій ПРОКОПЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ТО, МОЖЕ, РАЗОМ ПЛУГА ПЕРТИ?

РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 7 ЛЮТОГО

Позавчора увечері, виплеснувши в зал засідань Верховної Ради і мітингові пристрасті, і шквал нападів на нинішній уряд, зокрема на Прем'єр-міністра, і щирі, добрі побажання й пропозиції тому ж Кабінету міністрів (кожен ішов на сесію з своєю програмою), депутати, ні до чого не домовившись, розійшлися по домівках — кожен із своєю думкою. І важко було передбачити, куди виллються оці пристрасті наступного дня вранці, коли належало зробити головне: прийняти Постанову з приводу звіту В. Фокіна.

Трохи забігаючи вперед, осмілюся заявити, що 7 лютого на сесії Верховної Ради України сталася знаменна подія: вперше за багато-багато місяців своїх зібрань депутати різко критикували... самих себе. До того ж, частину вини за негаразди, що склалися в економіці і суспільному житті, вони взяли й на себе. Що це — прозріння? Усвідомлення того, що скільки не шукай ворога, жити від цього не легше?

А зручно ж і ой як просто, заманливо звинувачувати у всіх гріхах уряд, самому в цей час стоячи осторонь. Що й довели деякі депутати позавчора, вперто виставляючи затерте гасло: Фокіна — у відставку.

До речі, виступаючи вранці з заключним словом, Прем'єр-міністр, вибачаючись за двогодинну свою відсутність на вечірньому засіданні, яка була викликана нагальними справами, дотепно зауважив, що для багатьох депутатів його присутність чи відсутність на сесії не мала ніякого значення, як, власне, і звіт уряду. Адже тексти промов, з якими вони виступали, були написані задовго до вчорашнього засідання. Причому окремі депутати подавали пропозиції, які були актуальними два-три тижні тому, а сьогодні геть застарілі, бо йшли навздогін Указам Президента і постановам Кабінету міністрів.

— До речі,— сказав Вітольд Павлович.— для таких промовців не потрібні ні аналіз, ні висновки, ні заходи, що їх вживає Кабінет міністрів. І переконати їх у чомусь — це марна справа.

І ось така раптова зміна настрою. Приємна і несподівана. Може, вона стане отим наріжним каменем, коли і Верховна Рада, і Кабінет міністрів, і Президент візьмуться разом за важкого плуга і прокладуть першу помітну борозну до нових економічних відносин, а разом з нею — до справжнього, не паперового достатку людей? Може, від цього дня припинимо тероризувати уряд, і 22-й звіт, який зробив Прем'єр-міністр на вчорашньому засіданні, буде якщо не останнім, то хоча б помітно віддаленим у часі від наступного?

Не хотілося б з цієї оптимістичної ноти знову спускатися вниз. Але із сесії, як з пісні слова не викинеш. То й роблю це виняткова заради того, щоб до недобрих спогадів ніколи не повертатися.

Зупинившись на цікавих, конструктивних виступах депутатів, які добре прислужаться у роботі Кабінету міністрів, і розповівши про свої наміри кардинально змінити систему державного управління і оновлення Кабінету міністрів відповідно до нових реалій, В. Фокін зауважив:

— І останнє. Хотів би свою увагу зупинити й на питанні про критику. Адже вона нічого не має спільного з наклепами й образами, а їх немало прозвучало вчора з цієї трибуни на мою адресу. Дехто мене запитує: «Чому ви мовчите, чому не даєте відсічі неспровокованим нападам?» Я скажу, що не можу ставати на одну сходинку з іншими, перетворювати нормальну дискусію в балаган, бо не маю права свою енергію витрачати на захист власного самолюбства, не хочу конфронтації, зайвої боротьби. Бо не втрачаю надії, що сплине час — і всі ми, згуртовані єдиним прагненням до відродження нашої державності, будемо тісно працювати, аби зробити кращою долю нашого народу, що тільки-но почав відчувати свою незалежність.

Не маю ілюзій, що одна чесна промова може отак разюче вплинути на настрій і, головне, дії людей. Але факт очевидний: учора, як ніколи раніше, намітився потяг депутатів до спільної роботи з урядовими й виконавчими структурами, їхнє бажання взяти на себе новий тягар обов'язків.

Тому й у Постанові, прийнятій Верховною Радою, навіть не згадувалось про відставку уряду. Натомість у ній закладені прагнення посилити роль Кабінету міністрів і президентської влади у тих складних соціально-економічних процесах, що характерні для нинішнього часу.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач.

Сесія ввійшла в конструктивне русло. Звичайно, не без допомоги першого заступника Голови Верховної Ради Василя ДУРДИНЦЯ.
Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Постанова Верховної Ради України

Про звіт Кабінету міністрів України про здійснення та ефективність заходів щодо соціального захисту населення і внутрішнього ринку України

Заслухавши і обговоривши звіт Кабінету міністрів України про здійснення та ефективність заходів щодо соціального захисту населення і внутрішнього ринку України, Верховна Рада України відзначає, що діяльність Уряду з цього питання виявилась незадовільною. Це стало однією з причин соціальної напруги в суспільстві і невдоволення людей. Кабінет міністрів не завжди оперативно вирішував питання, що виникали, не зумів мобілізувати міністерства і відомства на своєчасне прогнозування можливих наслідків, пов'язаних з проведенням цінової реформи. Ряд посадових осіб органів державного управління України виявили професійну некомпетентність і організаційну безпорадність.

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Надати право Президенту України визначити структуру Уряду.

Рекомендувати Президенту України протягом десяти днів сформувати новий склад Уряду, внести пропозиції щодо змін в структурі виконавчої влади всіх рівнів.

2. Постійним комісіям Верховної Ради України, Кабінету міністрів України в семиденний строк внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти по вирішенню питань, викладених у доповіді Прем'єр-міністра України.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
7 лютого 1992 року

Репліка

КОЛИ Ж Д. ПОЛЯНСЬКИЙ БУВ НЕЩИРИМ?

«Московские новости» № 5 за 1992 рік у матеріалі щодо передачі Криму до складу УРСР наводять свідчення тодішнього першого секретаря Кримського обкому партії Д. С. Полянського про те, як він різко виступав проти цього акту, чинив спротив домаганням Хрущова.

У Центральному державному архіві громадських об'єднань України зберігається стенограма XVIII з'їзду Компартії України (березень 1954 року). Виступав на з'їзді й Полянський. Ось два фрагменти з його промови:

«Решение Верховного Совета СССР о передаче Крымской области в состав Украинской республики является свидетельством дальнейшего укрепления единства и нерушимой дружбы русского и украинского народов в великой и могучей братской семье народов Советского Союза».

«Передача Крыма в состав Украинской республики, безусловно положительно скажется на всестороннем и более быстром развитии Крымской области и будет содействовать дальнейшему развитию экономики Украины».

Р. ПИРІГ,
директор архіву, кандидат історичних наук.

Звіт Кабінету міністрів України про здійснення та ефективність заходів щодо соціального захисту населення і внутрішнього ринку України

ДОПОВІДЬ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ В. П. ФОКІНА НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ 6 ЛЮТОГО 1992 РОКУ

Шановні народні депутати!

Минув місяць відтоді, як наша держава стала на шлях вільного ціноутворення, або, як його називають науковці, — на шлях лібералізації цін. Безперечно, цей крок з незалежних від України причин був вимушеним, а тому, на жаль, і передчасним. Але незважаючи на ці об'єктивні обставини, уряд зробив усе, щоб пом'якшити наслідки цінового удару по життєвому рівню населення і, перш за все, його найменш захищених верств.

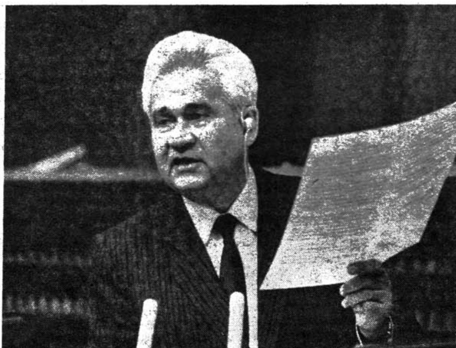
Як відомо, Президентом, Верховною Радою і Кабінетом міністрів України було розроблено і реалізовано комплекс упереджуючих заходів щодо соціального захисту населення. Природно, їх ефективність була недостатньою, але, повірте, цей рівень був максимальним, виходячи із фінансових і ресурсних можливостей держави. Я вже доповідав про ці заходи, тому зупинюся лише на найголовніших з них.

З 1 грудня 1991 року встановлено новий розмір мінімальної заробітної плати — 400 карбованців. Відповідно в 2,16 раза підвищені діючі державні тарифні ставки і посадові оклади працівників охорони здоров'я, освіти, культури, науки, правоохоронних органів та інших установ і організацій, що фінансуються з республіканського та місцевих бюджетів. У такому ж співвідношенні підвищено розміри стипендій, державної допомоги сім'ям з дітьми, пенсій та інших соціальних виплат. Збільшено на 100 відсотків розміри відшкодування шкоди працівникам, які постраждали внаслідок трудового каліцтва. Також у два рази зросли розміри щомісячних соціальних виплат сім'ям з дітьми, по тимчасовій непрацездатності, норми витрат на обслуговування населення в лікарнях, інтернатах, будинках для престарілих та інвалідів, школах, дошкільних та інших закладах соціальної сфери. Відповідно підвищено і розміри компенсаційних виплат сім'ям з неповнолітніми дітьми на придбання товарів дитячого асортименту, шкільного та іншого дитячого одягу.

Уряд також дещо змінив систему оподаткування. Щоб додаткові виплати населенню, пов'язані з компенсацією зростання роздрібних цін, не були вилучені з доходів громадян системою оподаткування, з грудня 1991 року підвищено неоподатковуваний мінімум заробітної плати та скориговано граничний її розмір, починаючи з якого встановлюється прогресивне оподаткування.

Переглянуто механізм індексації. Зараз повністю будуть індексуватися три розміри мінімальної заробітної плати (1200 карбованців), в сім її мінімумів — у половинному розмірі. Це дасть змогу полегшити долю малозабезпечених верств населення. Особливо відзначу, що державні пенсії, стипендії і соціальну допомогу передбачається індексувати у повному розмірі з тим, щоб при будь-якому зростанні цін забезпечити збереження їх купівельної спроможності.

Запропонований механізм дозволяє всім верствам населення зберегти купівельну спроможність своїх грошових доходів на рівні не нижче вартості мінімального споживчого бюджету.

Політична і економічна ситуація, що склалася наприкінці минулого і на початку нинішнього року на Україні та в інших державах — суб'єктах колишнього Союзу, спонукала нас вдатися до захисту нашого споживчого ринку шляхом запровадження купонів багаторазового використання. Це дозволило нам відносно безболісно пережити відсутність необхідної кількості готівки.

В цілому проведена заздалегідь підготовча робота давала нам всі підстави розраховувати, що початковий період процесу так званої лібералізації цін пройде більш-менш спокійно, без непередбачених ускладнень. Здавалося б, що уряд прораховував майже всі можливі варіанти розвитку цінової агресії на життєвий рівень народу. На жаль, наші сподівання на еластичний перехід до вільного ціноутворення виправдалися не повністю. Стався нестримний ціновий вибух, який блискавично поширився на продукти харчування, що вирішальною мірою визначають стан споживчого кошика.

Чим це можна пояснити?

По-перше, економічною закономірністю є те, що лібералізації цін обов'язково повинні передувати процеси роздержавлення і приватизації власності і, насамперед, демонополізації виробництва і торгівлі. Саме відсутність законодавчого регулювання в цих сферах не дала можливості завчасно створити хоча б зародки конкурентного ринкового середовища, в якому тільки й може встановлюватися ціна рівноваги між попитом і пропозицією.

По-друге, за умов відсутності законодавчого обмеження монополістичної діяльності велика кількість виробників у промисловості встановила, без перебільшення, грабіжницькі ціни на свою продукцію. Хіба можна, скажімо, вважати припустимим рівень рентабельності виробництва деяких підприємств, якщо він становив 300, 400 і навіть 500 відсотків?

Свою лепту в цінову вакханалію внесла і торгівля при допомозі величезних торговельних націнок. До того ж на продукцію і товари, на виробництво яких сировина була заготовлена по старих цінах. Один лише приклад. Якщо у минулому році чобітки шкільні, що вироблялись у київському виробничому взуттєвому об'єднанні «Славутич», коштували 34 карбованці, то тепер їх ціна сягнула 650 карбованців. При цьому торговельна надбавка на окремі види взуття цього підприємства стала перевищувати колишню його вартість у 2, а то й у 3 рази.

Зрозуміло, що з урахуванням витрат на переробку, торговельних накруток нові закупівельні ціни на сільгосппродукцію визначали ту шалену вартість і продуктів харчування, що ми мали в перші дні цінової реформи, особливо вареної ковбаси, молока, сметани, масла та ін. Подібні дії, звичайно, призвели до соціальних конфліктів, посилення криміногенної обстановки, породили численні справедливі скарги населення.

Хоча, заради правди, треба сказати, що високі ціни на сільгосппродукцію значною мірою були спровоковані тим ціновим свавіллям, що його вчинили монополісти-машинобудівники, визначаючи вартість сільськогосподарської техніки. Прикладів — безліч. Трактор колісний «ЮМЗ-6АКЛ» подорожчав, приміром, у 50 разів, борона — у 80 разів, резервуари-охолоджувачі молока — у 90 разів. Звичайно, на таке, пробачте, божевілля навряд чи хто розраховував.

З початком цінової реформи на споживчому ринку постійно виникала величезна кількість таких економічних ситуацій і всіляких ускладнень, які завчасно передбачити було навіть теоретично неможливо. Вважаю, що в цій обстановці уряд діяв виважено і досить оперативно вирішував якщо не всі, то більшість проблем, що виникали в умовах вільних цін.

Було створено урядову комісію на чолі з віце-прем'єр-міністром, до складу якої увійшли голови окремих постійних комісій Верховної Ради, народні депутати, вчені, підприємці. На основі запровадженого моніторингу за ціновою ситуацією, аналізу стану справ на місцях оперативно було вирішено питання про встановлення граничних цін на масло тваринне, сметану, молочну продукцію. Все це дало змогу відчутно знизити рівень надмірно високих цін: на масло вершкове — з 59 до 26 карбованців, на сметану — з 23 до 6 карбованців за кілограм.

З республіканського бюджету виділено дотацію на варену ковбасу в середньому 50 карбованців за кілограм. Я це підкреслюю, бо дехто, помиляючись, поширює цю дотацію на певний асортимент ковбасних виробів. У два рази знижено граничні розміри торговельних надбавок на м'ясо і м'ясопродукти, які реалізуються населенню за вільними цінами. Визначено також граничний поріг рентабельності для підприємств, що виробляють вказану продукцію із сировини державних ресурсів. Її розмір не повинен перевищувати 7 відсотків.

Прийняті урядом рішення дозволили дещо зняти негативні наслідки тотальної лібералізації цін. Однак не треба забувати, що їх реалізація обійдеться республіканському бюджету тільки в першому кварталі цього року в 23 мільярди карбованців.

Безперечно, на рівень цін на продукти харчування вплинуло також скорочення їх виробництва, особливо м'яса і м'ясопродуктів, молока, масла тваринного. В минулому місяці цих продуктів вироблено на 40—60 відсотків менше, ніж у січні 1991 року. В лютому ми розраховуємо на деяке збільшення виробництва основних продуктів харчування.

Саме тому хочу підкреслити, що як би нам не було зараз скрутно, ми повинні згадати про свої обов'язки і забезпечити виконання договорів на поставку в країни, що входили до складу колишнього СРСР, тієї сировини і продукції, яка визначена міждержавними угодами. На ці поставки слід відмінити ліцензії і квоту.

Цивілізовані договірні стосунки починаються з нас самих. Цілком закономірно — недопоставки з нашого боку викликають відповідну реакцію наших партнерів. Як можна, скажімо, метати грім і блискавки на голови керівників Іркутської області, які розпорядилися припинити поставки лісу на Україну, коли ми не виконали своїх зобов'язань перед нею? Згідно договору ми мали в минулому році поставити в цю область 100 тисяч тонн комбікормів, а відправили лише трохи більше половини (55). Із 10 тисяч тонн м'яса поставили лише шість. А Іркутська область, до речі, свої договірні зобов'язання перед нами виконала на 70 відсотків. То хто ж тут більше завинив?

Вам, шановні депутати, відомо, що на Україні склалося надзвичайно складне становище не тільки із забезпеченням народного господарства лісом, а й пальним. Головна причина цього — недопоставки з Росії сирої нафти і нафтопродуктів. Зупиняються нафтопереробні заводи, на багатьох підприємствах простоює транспорт, зриваються графіки перевезення пасажирів, доставки продуктів харчування, мають місце перебої в роботі швидкої медичної допомоги, не виконуються невідкладні сільськогосподарські роботи, тобто не ведеться з належним розмахом підготовка до весняної сівби.

Вчора було прийнято постанову Кабінету міністрів про надзвичайні заходи щодо забезпечення нафтопродуктами проведення весняних польових робіт. Нею передбачаються такі заходи.

Перше. Міністерству сільського господарства України доведено ліміти нафтопродуктів на рівні минулого року з урахуванням потреб господарств, раніше підпорядкованих міністерствам і відомствам колишнього СРСР.

Друге. Кабінет міністрів розробив графік поставки пального областям у лютому — квітні ц. р. і зобов'язав Міністерство сільського господарства, Державний комітет України по забезпеченню нафтопродуктами разом з Укрзалізницею забезпечити виконання цих поставок.

Третє. Враховуючи складність обстановки, Державному комітетові України по забезпеченню нафтопродуктами, Раді Міністрів Кримської АРСР і облвиконкомам доручено забезпечити пріоритетну поставку пально-мастильних матеріалів сільському господарству, тимчасово зменшивши до мінімуму їх відпуск іншим споживачам.

Намічені заходи щодо суворого контролю за використанням пального, що виділяється для проведення весняних польових робіт, недопущенню його втрат і розбазарювання. Персональна відповідальність за поставку нафтопродуктів сільському господарству і створення необхідних запасів для проведення весняних польових робіт покладена та тт. Гладуша В. Д. і Корнієнка Л. Я.

Урядом вживаються й інші заходи щодо пошуку додаткових джерел поставок нафтопродуктів на Україну.

Вчора відбулася цікава і, на мій погляд, конкретна і корисна зустріч з головами Рад і облвиконкомів. Ми обговорили багато проблем і прийняли рішення, зокрема таке, щоб кожна область підрахувала свої можливості для створення централізованого бартерного фонду, до якого увійшла б продукція промисловості і сільського господарства. В нафтопромислові райони надсилаються наші представники для укладання прямих господарських угод про поставку нафти на Україну. Були розглянуті пропозиції, зокрема товаришів Дідика і Бойка, виробити певну кількість горілки з зерна колгоспів і селян, яку можна було теж використати як предмет бартеру. Передбачено при цьому скоротити на 50 відсотків акцизний збір на цю продукцію за умови, що 20 відсотків зерна буде передано державі. Я прошу членів Верховної Ради підтримати запропонований захід і надати уряду можливість частково змінити податковий механізм в інтересах села.

Висловлено було також пропозицію: в надзвичайних умовах, що зараз склалися, використати певну частину нафтопродуктів, що накопичені зараз на військових складах. Тому я прошу повноважень у Верховної Ради для реалізації цих пропозицій. Можливо, за це слід було б і проголосувати.

(Закінчення на 4—5-й стор.).

Звіт Кабінету міністрів України про здійснення та ефективність заходів щодо соціального захисту населення і внутрішнього ринку України

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

На всі наші плани, пов'язані з виконанням весняних робіт, накладає серйозний негативний відбиток ще й складний стан в енергетиці. Не вистачає палива на теплових електростанціях, а щодо атомних, то, на мою думку, ми передчасно і дуже узагальнено обмежили введення потужностей на них. Я звертаюсь до Верховної Ради з проханням переглянути свої рішення щодо мораторію на завершення будівництва енергоблоків на деяких АЕС, зокрема на Запорізькій.

У Кабінеті міністрів учора була проведена нарада керівників ряду міністерств, відомств і директорів 18-ти найбільших на Україні машинобудівних підприємств. Домовлено про забезпечення весняно-польових робіт необхідними ресурсами, технікою, запчастинами. Машинобудівникам, зайнятим безпосередньо забезпеченням весняних робіт, будуть надані певні податкові пільги.

Думаю, всі ми усвідомлюємо: коли йдеться про хліб, то йдеться перш за все про долю держави. Залишитися без хліба — це означає залишитися без майбутнього. Гостроту проблеми забезпечення населення хлібом ми відчуваємо вже й зараз. Я хочу про це сказати вам чесно. До нового урожаю нам не вистачає близько двох мільйонів тонн продовольчої пшениці і фуражу. Причина вам відома. І все-таки ми маємо можливість без зривів забезпечити постачання населення України хлібопродуктами. Укладено контракт із швейцарською фірмою «Інтравенд» на закупівлю 1,5 мільйона тонн пшениці. Надійти вона повинна у першому півріччі. Сподіваюсь, що подолає труднощі фірма «Азимут», яка постачає нам кукурудзу.

Хочу торкнутися, шановні народні депутати, ще однієї проблеми. Ми весь час говоримо тільки про розподіл, перерозподіл, про те, як у когось щось зняти, а комусь додати. Але споживчий ринок ніколи не буде насичений, якщо не припинити падіння обсягів виробництва, не створити умови для нормального функціонування підприємств.

Вам, мабуть, доводилося чути розмірковування про можливість соціального вибуху на Україні і ви знаєте, що він може статися і зовсім несподівано, і саме там, де його не чекають, — на підприємствах оборонної промисловості, машинобудування, де виробництво скоротилося до мінімуму і навіть зупинилося. Причини відомі — припинення господарських зв'язків, розрив усталених віками поставок, небажання пролонгації господарських договорів.

Ми зараз вишукуємо можливість усунути непорозуміння на шляху укладання договорів з підприємствами Росії та інших незалежних держав — суб'єктів колишнього Союзу РСР. Відповідний документ, який мають згодом підписати Президент України і Президент Росії, вже готується. Але не можу від вас приховати, що, і деякі підприємства України самочинно, на власний розсуд, розривають усталені зв'язки, шукаючи вигідніших партнерів, в т. ч. і за кордоном.

Кабінет міністрів категорично проти такого свавілля, і я прошу у Верховної Ради повноважень вживати примусові економічні санкції до таких підприємств. Вони будуть повинні за відмову від укладання договорів з постійними споживачами продукції сплачувати штраф у 10-кратному розмірі, а за невиконання зобов'язань відшкодувати на користь підприємств, яким завдано збитків, вартість продукції по біржових цінах.

Повертаючись до теми цін, хочу сказати, що велике занепокоєння викликає надмірне, практично нічим не обмежене зростання їх не тільки в сільському господарстві, машинобудуванні, про які я згадував, а й практично в усіх інших галузях народного господарства. Як тимчасовий захід стримування цін і тарифів на продукцію виробничого призначення та послуги Указом Президента задіяно такий економічний регулятор, як обмеження граничних показників рентабельності. Для різних галузей він встановлюється в межах 25—40 відсотків. До такого адміністративного заходу нам довелося вдатися винятково через відсутність у нас надійного антимонопольного законодавства. З введенням його в дію згаданий Указ має втратити свою чинність.

Додатково розробляється механізм регулювання фондів споживання підприємств. Зростання фонду заробітної плати на підприємстві має бути обумовлено відповідним збільшенням обсягів виробництва. Якщо підприємство допустить завищення цін та граничного рівня рентабельності, то його наднормативні прибутки зараховуватимуться до республіканського і місцевих бюджетів у співвідношенні два до одного. Ще раз повторюю, захід цей спрямовано, в першу чергу, на захист інтересів споживачів, на обмеження некерованих дій монополістів, хоча він і може викликати негативну реакцію у окремих виробників.

Тому ще й ще раз наголошую, що мова йде не про обмеження заробітної плати. На кожному підприємстві можуть і повинні бути створені умови для її зростання. Але основу її росту повинні складати високі кінцеві результати праці, а не безмежне підвищення цін, щоб кожен економічно активний та фізично здоровий громадянин нашого суспільства мав можливість власною високопродуктивною працею заробляти будь-яку зарплату для задоволення життєвих потреб. Механізм банківського контролю за зростанням фонду зарплати розроблено.

З метою посилення стимулів і мотивації до праці урядом зараз розробляється Концепція реформи заробітної плати. Якщо говорити коротко, суть реформування полягає в тому, щоб з переходом до ринкових відносин ціна робочої сили поступово наближалась до світового рівня. Це дасть змогу нашому працюючому населенню активніше брати участь у процесах приватизації, сміливіше виходити на ринок житла тощо. Одночасно мова повинна також йти і про зміну в майбутньому порядку формування та використання суспільних фондів споживання, а отже і оподаткування підприємств. До речі, один з варіантів такої системи оподаткування, підготовлений головою Комісії Верховної Ради Пилипчуком В. М., зараз вивчається фахівцями Кабінету міністрів.

Однак розробка і особливо реалізація реформи заробітної плати — справа не одного дня чи навіть місяця. А заходи вживати треба вже сьогодні. На жаль, уряд у цьому питанні позбавлений будь-якого права на маневр, бо він по руках і ногах зв'язаний Законом України «Про підприємства». У цьому зв'язку я просив би парламент невідкладно припинити дію норми, що закладена в статті 19 цього Закону, абзац перший, у якому йдеться про заборону державного регулювання оплати праці. Без цього позбутися потворної, саме потворної системи ціноутворення на техніку для села просто неможливо. У свою чергу уряд пропонує застосування такого антиінфляційного економічного механізму, як забезпечення впливу на рівень оплати праці за допомогою державного регулювання фонду споживання. Хочу особливо підкреслити, це рішення треба прийняти негайно.

Ще одне питання, на якому, я вважаю, необхідно зупинитися. Це фінансові можливості для реалізації соціальної політики. Я знаю, що задовго до кінця моєї доповіді біля мікрофонів вишикується велика черга бажаючих запропонувати не один десяток нових програм і виставити себе в ролі захисників інтересів народу. Це природно. Я це кажу не для критики, а для того тільки, щоб якось попередити зайві запитання. Закликаю вас бути відвертими до кінця. Наша соціальна політика повинна базуватися на реальних фінансових можливостях. Не треба вдаватися до популістських забігань щодо прийняття соціальних програм, які сьогодні є непосильними для нашої економіки. На жаль, такі програми часто приймалися і приймаються зараз без огляду на наявну ресурсну базу.

Ще сесія не закінчила розгляду і затвердження республіканського бюджету на поточний рік, а ми вже за січень маємо перевищення витрат понад 4 мільярди карбованців. До того ж, щоб розрахуватись з підприємствами переробної промисловості за товари, що реалізовані за державними регульованими цінами, ми змушені взяти у Національному банку кредит більше ніж на 6 мільярдів карбованців. Додайте до цього ще 21 мільярд карбованців бюджетної дотації на ряд продовольчих товарів, і картина буде майже повною.

Скажу об'єктивно. Я розумію труднощі, в яких опинився Національний банк, в яких опинився його голова товариш Матвієнко В. П. Національний банк вже не має можливостей кредитувати наші бюджетні видатки, хоча за нормальних умов це мусило бути для нього надзвичайно вигідною справою. Разом з тим не можу не відзначити, що наші банки, мабуть, як ніхто, дуже швидко призвичаїлися до ринкових відносин і вимагають за користування кредитами вже не 6—12, а 18—20 і навіть більше відсотків річних. За таких умов нам тільки для обслуговування внутрішнього боргу, який складає близько 150 мільярдів карбованців, щорічно необхідно буде 27 мільярдів карбованців. А депутати вносять і вносять все нові й нові проекти соціальних програм...

Тож уявіть собі, — якщо реалізувати всі пропозиції, що надійшли до уряду тільки щодо звільнення підприємств від податку на добавлену вартість або щодо надання їм відповідних пільг, то доходи нашого бюджету зменшаться на 39 мільярдів карбованців.

Я офіційно звертаюсь до вас, шановні парламентарії, оскільки Національний банк, як ви добре це знаєте, не підпорядкований Кабінету міністрів, і прошу прийняти рішення про встановлення ставки за кредит не більше двох-шести відсотків. Це теж, мабуть, вимагає голосування.

Вчора на нараді з керівниками областей, про яку я вже згадував, більшість голів облвиконкомів у своїх виступах дійшли висновку, що всі пропозиції народних депутатів про збільшення видаткової частини бюджету мають бути збалансовані із збільшенням доходної частини. Тобто треба шукати джерела компенсації в бюджеті за рахунок скорочення витрат на різні програми, в тому числі і соціальні. Конкретні пропозиції будуть вам згодом запропоновані.

Скажіть, будь ласка, як і за рахунок чого нам наповнювати доходну частину бюджету? Констатую офіційно — таких пропозицій практично ні від кого не надходить.

Як відомо, головним джерелом формування доходів бюджету будь-якої держави є податки. Але три найголовніші їх види — податок на добавлену вартість, акцизний збір та податок з доходів підприємств і організацій — складають, зверніть увагу, лише 70 відсотків всієї доходної частини наших бюджетів. Як за таких умов їх збалансувати? Саме тому уряд вніс пропозицію щодо створення власної податкової системи, підкреслюю, системи перехідного періоду. Ця пропозиція, на нашу думку, могла б суттєво полегшити вихід республіки із скрутного фінансового становища. На жаль, вона була зустрінута окремими депутатами, як кажуть, «в штики», з вимогами перетворити закон про податки в закон про пільги щодо оподаткування.

Я прошу депутатів повернутись до цього питання ще раз і прийняти запропоновану урядом податкову політику. Іншого шляху немає. Прошу це питання також поставити на голосування.

І не думайте, шановні колеги, що члени Кабінету такі вже економічно безграмотні, як дехто їх виставляє, і не розуміють, що душити підприємства і підприємців надмірними податками — це, дійсно, позбавлятися прибутків у перспективі. Тільки після тривалих і гострих дискусій ми пішли на запровадження такого за нормальних умов нелогічного податку, яким є податок на додаткову вартість. Але зараз нічого не вдієш. Запевняю, що через короткий час його буде скасовано.

Проте ми й зараз шукаємо шляхи полегшення цього податкового тягара. Я знову хочу послатися на вчорашню нараду з головами облвиконкомів. Всі вони одностайно пропонували зняти податок на додаткову вартість, бодай, з однієї продукції сільськогосподарського виробництва — м'яса. Ми сьогодні вночі вивчили це питання і пропонуємо такий компромісний варіант: відмінити стягнення цього податку хоча б на м'ясо худоби і птиці, що реалізується в межах України. Пропонується також відмінити цей податок і на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що фінансуються не за рахунок державного бюджету, а також на путівки (крім міжнародних) для відпочинку і лікування.

Кабінет міністрів вже вніс на ваш розгляд проект відповідних змін і доповнень до Закону про податок на добавлену вартість. У зв'язку з цим, прошу народних депутатів, керівників підприємств і господарств не звертатися до уряду з проханням зменшити податкові ставки, полегшити комусь податковий тягар. Ми позбавлені такої можливості, і хочу, щоб і ви зрозуміли це і визнали необхідність такого кроку.

Уряд найближчим часом розробить концепцію та затвердить план реформи всієї системи соціального захисту населення. Перевага у використанні суспільних фондів споживання повинна надаватись непрацездатним членам суспільства та малозабезпеченим сім'ям. Всі ж працездатні повинні підвищувати свій рівень життя за рахунок власної праці, за рахунок збільшення своїх трудових доходів.

З метою реалізації такого підходу зараз завершується розробка Державної програми організації натуральної допомоги і підтримки малозабезпечених верств населення. Нею передбачається: запровадження виплати натуральної допомоги на прожиття як особливої форми матеріальної підтримки з боку держави непрацездатних одиноких і престарілих громадян, інвалідів, багатодітних і неповних сімей; надання допомоги найбільш уразливим групам населення у вигляді гарантованого забезпечення продуктами харчування та обідами, одягом та іншими товарами і послугами першої необхідності шляхом продажу їх за фіксованими заниженими цінами; створення служби по збору, обробці і реалізації дешевого, уціненого та ношеного одягу і взуття; організація пунктів по комплектуванню наборів товарів першої необхідності для одиноких непрацездатних громадян, що потребують постійного стороннього догляду. Одночасно для малозабезпечених громадян будуть створюватися умови для підвищення рівня їхнього добробуту шляхом посильної праці на умовах неповного робочого дня та вдома, а також виділення земельних ділянок для вирощування овочів, картоплі, ягід тощо.

Програма ця вбирає в себе багатий досвід соціальної підтримки малозабезпечених громадян, якого вже набуто на місцях. Я звертаюсь до керівників місцевих Рад, їх виконкомів з про-

...дійснення та ефективність заходів ...я і внутрішнього ринку України

ння сус-
кивання,
ння під-
один з
еми опо-
товлений
ерховної
. М., за-
ахівцями

особли-
ми заро-
не одно.
сяця. А
ба вже
уряд у
бавлений
маневр,
тах зв'я-
їни «Про
цьому
я парла-
ипинити
адена в
ону, аб-
у йдеть-
жавного
праці.
потвор-
системи
ніку для
иво. У
пропонує
антиінф.
ого меха-
ння впли-
ти праці
вного ре-
споживан-
дкресли-
ба прий-

, на яко-
хідно зу-
ові мож-
ції соці-
знаю, що
оєї допо-
вишику.
бажаю-
не один
рам і ви-
ні захис-
оду. Це
у не для
о тільки,
ти зайві
о вас бу-
нця. На-
ка повин.
реальних
стях. Не
популіст-
о прий-
програм,
сильними
іки. На
и часто
ймаються
а наявну

закінчила
ення рес-
кету на
і вже за
евищення
ярди кар-
ж, щоб
дприємст-
омислово-
еалізова-
егульова-
змушені
ому бан-
іж на 6
ів. До-
21 міль-
юджетної
овольчих
де майже

. Я розу-
ких опи-
банк, в
о голова
В. П. На-
е не має
увати на-
, хоча за
е мусило
двичайно
Разом з
дзначити,
абуть, як
призви-
х відно-
користу-

вання кредитами вже не 6—12, а 18—20 і навіть більше відсотків річних. За таких умов нам тільки для обслуговування внутрішнього боргу, який складає близько 150 мільярдів карбованців, щорічно необхідно буде 27 мільярдів карбованців. А депутати вносять і вносять все нові й нові проекти соціальних програм...

Тож уявіть собі,— якщо реалізувати всі пропозиції, що надійшли до уряду тільки щодо звільнення підприємств від податку на добавлену вартість або щодо надання їм відповідних пільг, то доходи нашого бюджету зменшаться на 39 мільярдів карбованців.

Я офіційно звертаюсь до вас, шановні парламентарії, оскільки Національний банк, як ви добре це знаєте, не підпорядкований Кабінету міністрів, і прошу прийняти рішення про встановлення ставки за кредит не більше двох-шести відсотків. Це теж, мабуть, вимагає голосування.

Вчора на нараді з керівниками областей, про яку я вже згадував, більшість голів облвиконкомів у своїх виступах дійшли висновку, що всі пропозиції народних депутатів про збільшення видаткової частини бюджету мають бути збалансовані із збільшенням доходної частини. Тобто треба шукати джерела компенсації в бюджеті за рахунок скорочення витрат на різні програми, в тому числі і соціальні. Конкретні пропозиції будуть вам згодом запропоновані.

Скажіть, будь ласка, як і за рахунок чого нам наповнювати доходну частину бюджету? Констатую офіційно — таких пропозицій практично ні від кого не надходить.

Як відомо, головним джерелом формування доходів бюджету будь-якої держави є податки. Але три найголовніші їх види — податок на добавлену вартість, акцизний збір та податок з доходів підприємств і організацій — складають, зверніть увагу, лише 70 відсотків всієї доходної частини наших бюджетів. Як за таких умов їх збалансувати? Саме тому уряд вніс пропозицію щодо створення власної податкової системи, підкреслюю, системи перехідного періоду. Ця пропозиція, на нашу думку, могла б суттєво полегшити вихід республіки із скрутного фінансового становища. На жаль, вона була зустрінута окремими депутатами, як кажуть, «в штики», з вимогами перетворити закон про податки в закон про пільги щодо оподаткування.

Я прошу депутатів повернутись до цього питання ще раз і прийняти запропоновану урядом податкову політику. Іншого шляху немає. Прошу це питання також поставити на голосування.

І не думайте, шановні колеги, що члени Кабінету такі вже економічно безграмотні, як дехто їх виставляє, і не розуміють, що душити підприємства і підприємців надмірними податками — це, дійсно, позбавлятися прибутків у перспективі. Тільки після тривалих і гострих дискусій ми пішли на запровадження такого за нормальних умов нелогічного податку, яким є податок на додаткову вартість. Але зараз нічого не вдієш. Запевняю, що через короткий час його буде скасовано.

Проте ми й зараз шукаємо шляхи полегшення цього податкового тягара. Я знову хочу послатися на вчорашню нараду з головами облвиконкомів. Всі вони одностайно пропонували зняти податок на додаткову вартість, бодай, з однієї продукції сільськогосподарського виробництва — м'яса. Ми сьогодні вночі вивчили це питання і пропонуємо такий компромісний варіант: відмінити стягнення цього податку хоча б на м'ясо худоби і птиці, що реалізується в межах України. Пропонується також відмінити цей податок і на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що фінансуються не за рахунок державного бюджету, а також на путівки (крім міжнародних) для відпочинку і лікування.

Кабінет міністрів вже вніс на ваш розгляд проект відповідних змін і доповнень до Закону про податок на добавлену вартість. У зв'язку з цим, прошу народних депутатів, керівників підприємств і господарств не звертатися до уряду з проханням зменшити податкові ставки, полегшити комусь податковий тягар. Ми позбавлені такої можливості, і хочу, щоб і ви зрозуміли це і визнали необхідність такого кроку.

Уряд найближчим часом розробить концепцію та затвердить план реформи всієї системи соціального захисту населення. Перевага у використанні суспільних фондів споживання повинна надаватись непрацездатним членам суспільства та малозабезпеченим сім'ям. Всі ж працездатні повинні підвищувати свій рівень життя за рахунок власної праці, за рахунок збільшення своїх трудових доходів.

З метою реалізації такого підходу зараз завершується розробка Державної програми організації натуральної допомоги і підтримки малозабезпечених верств населення. Нею передбачається: запровадження виплати натуральної допомоги на прожиття як особливої форми матеріальної підтримки з боку держави непрацездатних одиноких і престарілих громадян, інвалідів, багатодітних і неповних сімей; надання допомоги найбільш уразливим групам населення у вигляді гарантованого забезпечення продуктами харчування та обідами, одягом та іншими товарами і послугами першої необхідності шляхом продажу їх за фіксованими заниженими цінами; створення служби по збору, обробці і реалізації дешевого, уціненого та ношеного одягу і взуття; організація пунктів по комплектуванню наборів товарів першої необхідності для одиноких непрацездатних громадян, що потребують постійного стороннього догляду. Одночасно для малозабезпечених громадян будуть створюватися умови для підвищення рівня їхнього добробуту шляхом посильної праці на умовах неповного робочого дня та вдома, а також виділення земельних ділянок для вирощування овочів, картоплі, ягід тощо.

Програма ця вбирає в себе багатий досвід соціальної підтримки малозабезпечених громадян, якого вже набуто на місцях. Я звертаюсь до керівників місцевих Рад, їх виконкомів з проханням не чекати зверху якихось вказівок чи команд для цього, а швидше розгортати цю важливу справу, як це робиться, наприклад, у Львівській, Житомирській, Одеській, Дніпропетровській та деяких інших областях.

Уряд вважає, що в умовах децентралізації коштів для надання натуральної допомоги і підтримки малозабезпечених верств населення та у зв'язку із створенням різноманітних спеціалізованих позабюджетних фондів фінансування Державної програми соціальної підтримки тільки з бюджетних коштів стає неможливим. Тому з метою об'єднання джерел для фінансування програми урядом утворюється державно-громадський Національний Фонд соціального захисту населення. І я заклик[illegible] всіх акти[illegible] співробіт[illegible]и з цим [illegible]дом і своїми добровільними внесками допомогти нашим малозабезпеченим громадянам.

Хотів би окремо торкнутися проблеми соціального захисту двох категорій трудящих — журналістів і працівників правоохоронних органів.

У період зародження ринкових відносин колективи газет, журналів, видавництв України опинилися дійсно у безвихідному становищі з багатьох причин, але в основному через брак паперу. Після зустрічі з представниками стр[illegible]ового ком[illegible]у журналісті[illegible]уло [illegible]рі[illegible]е рішення Кабінету міністрів виділити за рахунок резерву певну кількість паперу для періодичних видань. Її буде достатньо для випуску газет і [illegible]налів на [illegible]країні десь н[illegible]яць, мо[illegible]а два. Тобто до вирішення питання про централізоване постачання його згідно міжурядових угод між Україною і Росією.

Що стосується працівників правоохоронних органів, то в сьогоднішніх умовах, коли помітне різке зростання злочинності, увага і захист їх з боку держави повинні бути адекватні тим завданням, які вони виконують. Вчора на засіданні колегії Міністерства внутрішніх справ України вносилися пропозиції щодо захисту на ділі ж[illegible]я і гідност[illegible] [illegible]іліціонера, [illegible]шир[illegible]ня [illegible] прав, зрозуміло, в межах закону, вирішення матеріально-побутових потреб, встановлення нормального режиму роботи, оплати надурочної роботи тощо. Кабінет міністрів підтримує ці пропозиції.

Шановні народні депутати! З кожним кроком до ринку все актуальнішою стає проблема забезпечення зайнятості населення, запобігання масовому безробіттю та соціального захисту тимчасово непрацюючих громадян. Для її вирішення ще в минулому році Кабінет міністрів розробив республіканську Програму зайнятості населення. Аналіз реалізації цієї програми показав, що зараз практично завершується формування державної служби зайнятості. Вже діє близько 700 посередницьких центрів, ними охоплено більше 80 відсотків адміністративно-територіальних одиниць України. Після введення у повному обсязі закону про зайнятість населення до центрів зайнятості за допомогою у працевлаштуванні звернулося понад 200 тисяч чоловік, що шукали роботу. Більше половини з них вже працевлаштовано.

Разом з тим викликає занепокоєння те, що 9 із 10 безробітних, а їх у нас було зареєстровано майже 10 тисяч чоловік, — це спеціалісти і службовці, яких важко, а іноді й неможливо працевлаштувати без професійної перепідготовки, на яку вони поки що не дають згоди. Так створилися стабільні контингенти непрацюючих, які роками вважають себе безробітними. Одночасно слід зазначити, що прискорення економічної реформи може призвести уже в найближчі місяці, як показують прогнозні розрахунки, до вивільнення з виробництва близько одного мільйона чоловік.

З урахуванням цього, в кожній області створюються центри профорієнтації, підготовки та перепідготовки працівників, які втратили роботу. Вже діють 10 таких обласних і 135 районних центрів. Слід організувати такі ж учбові центри підготовки і перепідготовки для вивільнюваних у запас військовослужбовців, а таких, ви знаєте, теж буде чимало з відомих причин. Власне, це актуально і для інших категорій працівників. Скажімо, зараз жодній із шахт центрального Донбасу не загрожує закриття, однак урядом розробляються заходи щодо забезпечення зайнятості шахтарів на майбутнє. Протоколом, що підписаний мною і представниками шахтарських колективів, передбачається розробка спеціальної програми, в якій буде відображено, коли і якій саме конкретно шахті може загрожувати закриття, що необхідно буде зробити по професійній перепідготовці шахтарів. Подібні перспективні програми готуються також і для працівників Чорнобильської АЕС та жителів м. Славутича, робітників і службовців підприємств оборонних галузей, вивільнюваних у зв'язку з конверсією.

Незважаючи на те, що сьогодні є великі труднощі з формуванням місцевих бюджетів, найближчим часом на всіх рівнях мають бути створені фонди сприяння зайнятості населення, як це і передбачено законом.

Просив би голів облвиконкомів взяти цю роботу під свій особистий контроль, бо її кінцеві результати значною мірою залежать від діяльності саме місцевих органів.

Тепер, шановні народні депутати, коротко про проблему захисту нашого споживчого ринку. Як відомо, Президія Верховної Ради України ще у вересні 1991 року прийняла постанову про введення в обіг на території України купонів багаторазового використання, у відповідності з якою з 10 січня цього року запроваджено систему продажу товарів народного споживання за такі купони. Кабінет міністрів у відповідності з цим рішенням робить усе можливе, аби забезпечити їх надійне функціонування. І просто важко збагнути, до чого може дійти упередженість, яка ще й сьогодні декому заважає помітити неабиякі позитивні наслідки запровадження цієї системи. От уже ж воістину «стрижене-кошене». Дехто просто зациклився на несприйнятті цього заходу. Тому прошу дозволу більш детально зупинитися на «купонній проблемі».

Для оперативного вирішення всіх питань, пов'язаних з введенням в обіг купонів, створено урядову комісію. В Кабінеті міністрів щоденно працює спеціальна робоча група. Розроблена і своєчасно надіслана на місця інструкція про порядок видачі населенню купонів багаторазового використання і продажу за них товарів. Враховуючи, що наше реальне життя неможливо втиснути в рамки навіть найдосконалішої інструкції, урядовій комісії надано право вносити відповідні зміни в кожну ланку всієї системи реалізації товарів за купони.

За період, що минув з 10 січня, підвищено мінімальний і максимальний граничний рівень видачі купонів, дозволено продаж населенню за карбованці побутового палива, а індивідуальним забудовникам — будівельних матеріалів. Передбачена виплата купонів населенню, яке продає державі худобу, свиней, птицю та іншу сільгосппродукцію. Визначено також порядок видачі і погашення купонного кредиту для придбання товарів високої вартості.

Особлива увага приділяється питанням своєчасного забезпечення купонами пенсіонерів, населення, що проживає в зоні жорсткого контролю, інвалідів, одиноких матерів, дітей віком до 18 років, родин військовослужбовців, безробітних та інших слабо захищених категорій населення.

Дозвольте ж доповісти про деякі попередні висновки щодо ефективності введення в обіг купонів.

По-перше, практика показала, що купони, окрім національної валюти, — на сьогоднішній день найбільш надійний засіб захисту внутрішнього споживчого ринку. Застосування купонів дало змогу значно зменшити експансію знеціненого карбованця і запобігти неконтрольованому вивозу товарів за межі України.

По-друге, за допомогою купонів ми, я підкреслюю зняли проблему готівки і своєчасно забезпечили нею населення України в необхідній кількості, причому, своєчасно виплатили зарплату, і ще зверніть увагу на один показник — січень наша республіка завершила без додаткової емісії грошей.

По третє, і це, мабуть, головне, ми з вами зробили перший, рішучий і дуже важливий крок до створення і застосування власної національної грошової одиниці.

Сподіваюсь, ніхто з присутніх не заперечуватиме, що з введенням в обіг купонів ситуація на споживчому ринку хоч і повільно, але все ж таки починає стабілізуватися. В першу чергу це стосується групи продовольчих товарів. Звичайно, при оцінці ситуації не можна не враховувати ціновий фактор, який стримує попит населення. Про це свідчить хоча б той факт, що на молочні продукти і масло тваринне, на які застосовані фіксовані ціни, попит не задовольняється, бо їх миттєво розбирають. В той же час висока ціна на м'ясо стримує від його закупівлі м'ясокомбінати, про що вже йшлося.

До негативних факторів застосування купонів слід віднести деяке зниження рівня споживання населення. Особливо це стосується промислових товарів, зокрема меблів, деяких видів радіоапаратури та складної побутової техніки. Але ж знову таки, шановні колеги, подивіться, яка божевільно висока ціна за цю продукцію склалася, просто важко собі її уявити. Це, зрозуміло, б'є по інтересах підприємств, негативно впливає і на виробництво, і на їх фінансовий стан.

Та я глибоко переконаний, що головна причина не в застосуванні купонів і їх кількості, а в значному, часто необгрунтованому підвищенні цін на продукцію на всіх ступінях її виготовлення — від сировини до готових виробів. А в цілому це, якщо хочете, перші реальні ознаки ринку, де діють два основних фактори: попит і пропозиція.

Тепер декілька слів про те, що всіх хвилює: яка подальша доля системи застосуван-

ня купонів
карбованцям
не настільки
жати купо
ходом. Тут,
дві сторони
негативна. А
вторюю: за
маємо мож
відпрацюват
заходи для з
кості нашої
люти.

Попри вс
і труднощі,
сміливість с
Україна буд
їн СНД, як
тивні умови
ного перехо
грошей. Ал
му, сподів
му, а поки
ся значно
частину зар
як вже гов
своєму вист
50 відсотк
належних з
буде за ба
перераховув
банках, або
кою на рук

Вже на
або у бере
ваджено по
реалізація
мислових і
варів, вклю
комерційни
магазинами
мадського х
кож надання
послуг нас
тиметься з
обігу карбо
лише окре
портні пос
кові розрах

Ми вихо
що обсяг в
обіг повинн
ще краще —
шим сумар
явних товар
слуг. Як
вкрай збід
ринку, тов
зменшення
продовольч
товарів ми
плати купо
грошових д
реконаний,
трьох тижн
ємо і купо
доля, як і
то, вони ст
вибачте, де

Разом з
зросла вар
го мінімуму
кількість в
населенню
доходів, ос
дні січня, в
ливе невдо
раз створю
напруженіс
му розбере

Значна в
тина доход
копичень з
чно меншо
ня. У зв'яз
вах існува
ринку, тоб
дві грошов
обмеження
скластися
майже 40
ня опинит
ності, а пов
за її межен
нялівка у
понних зар
ним гальм
праці. До т
ставина пос
нуючою по
мою.

Враховуч
нет міністр

Перше.
понів, що
конують де
грошей, без
ним кроко
білізації е
як ніякій і
дружності,
мірою бло
масу інфл
ців, тобто з
нок як від
своїх «дер

ГОЛОС України

зерху які- оманд для розгортати , як це , у Львів- . Одесь- ький та стях.

о в умо- коштів альної до- малоза- аселення творенням соціалізова- фондів Державної ної під- юджетних можливим. об'єднання ансування творюєть- ький На- оціально- я. І я спів- дом і внеска- малоза- нам.

торкнути- ого за- й трудя- і праців- органів

ння рин- ктиви га- давництв дійсно у ищі з ба- в основ- перу. Пі- ставника- у жур- ре рі- ністрів ви- резерву еру для . Її бу- пуску га- Україні на два. питання поста- журядо- іною і

цівників анів, то вах, ко- ристання захист повинні завдан- конують. колегії утрішніх носилися исту на ліцію- прав, закону, но-побу- овлення робо- ої робо- міністрів иції.

епутати! ринку е проб- йнятос- обігання та со- мчасово н. Для инулому розро- Програ- селення. ві про- зараз ся фор- служби близько центрів, е 80 вно-те- Ук- у пово- ро зай- центрів у онулося ник, що е поло- девлаш-

кає за- із 10 було 10 ти- ціаліс- важко, праце-

влаштувати без професійної перепідготовки, на яку вони поки що не дають згоди. Так створилися стабільні контингенти непрацюючих, які роками вважають себе безробітними. Одночасно слід зазначити, що прискорення економічної реформи може призвести уже в найближчі місяці, як показують прогнозні розрахунки, до вивільнення з виробництва близько одного мільйона чоловік.

З урахуванням цього, в кожній області створюються центри профорієнтації, підготовки та перепідготовки працівників, які втратили роботу. Вже діють 10 таких обласних і 135 районних центрів. Слід організувати такі ж учбові центри підготовки і перепідготовки для вивільнюваних у запас військовослужбовців, а таких, ви знаєте, теж буде чимало з відомих причин. Власне, це актуально і для інших категорій працівників. Скажімо, зараз жодній із шахт центрального Донбасу не загрожує закриття, однак урядом розробляються заходи щодо забезпечення зайнятості шахтарів на майбутнє. Протоколом, що підписаний мною і представниками шахтарських колективів, передбачається розробка спеціальної програми, в якій буде відображено, коли і якій саме конкретно шахті може загрожувати закриття, що необхідно буде зробити по професійній перепідготовці шахтарів. Подібні перспективні програми готуються також і для працівників Чорнобильської АЕС та жителів м. Славутича, робітників і службовців підприємств оборонних галузей, вивільнюваних у зв'язку з конверсією.

Незважаючи на те, що сьогодні є великі труднощі з формуванням місцевих бюджетів, найближчим часом на всіх рівнях мають бути створені фонди сприяння зайнятості населення, як це і передбачено законом.

Просив би голів облвиконкомів взяти цю роботу під свій особистий контроль, бо її кінцеві результати значною мірою залежать від діяльності саме місцевих органів.

Тепер, шановні народні депутати, коротко про проблему захисту нашого споживчого ринку. Як відомо, Президія Верховної Ради України ще у вересні 1991 року прийняла постанову про введення в обіг на території України купонів багаторазового використання, у відповідності з якою з 10 січня цього року запроваджено систему продажу товарів народного споживання за такі купони. Кабінет міністрів у відповідності з цим рішенням робить усе можливе, аби забезпечити їх надійне функціонування. І просто важко збагнути, до чого може дійти упередженість, яка ще й сьогодні декому заважає помітити неабиякі позитивні наслідки запровадження цієї системи. От уже ж воістину «стрижене-кошене». Дехто просто зациклився на несприйнятті цього заходу. Тому прошу дозволу більш детально зупинитися на «купонній проблемі».

Для оперативного вирішення всіх питань, пов'язаних з введенням в обіг купонів, створено урядову комісію. В Кабінеті міністрів щоденно працює спеціальна робоча група. Розроблена і своєчасно надіслана на місця інструкція про порядок видачі населенню купонів багаторазового використання і продажу за них товарів. Враховуючи, що наше реальне життя неможливо втиснути в рамки навіть найдосконалішої інструкції, урядовій комісії надано право вносити відповідні зміни в кожну ланку всієї системи реалізації товарів за купони.

За період, що минув з 10 січня, підвищено мінімальний і максимальний граничний рівень видачі купонів, дозволено продаж населенню за карбованці побутового палива, а індивідуальним забудовникам — будівельних матеріалів. Передбачена виплата купонів населенню, яке продає державі худобу, свиней, птицю та іншу сільгосппродукцію. Визначено також порядок видачі і погашення купонного кредиту для придбання товарів високої вартості.

Особлива увага приділяється питанням своєчасного забезпечення купонами пенсіонерів, населення, що проживає в зоні жорсткого контролю, інвалідів, одиноких матерів, дітей віком до 18 років, родин військовослужбовців, безробітних та інших слабо захищених категорій населення.

Дозвольте ж доповісти про деякі попередні висновки щодо ефективності введення в обіг купонів.

По-перше, практика показала, що купони, окрім національної валюти, — на сьогоднішній день найбільш надійний засіб захисту внутрішнього споживчого ринку. Застосування купонів дало змогу значно зменшити експансію знеціненого карбованця і запобігти неконтрольованому вивозу товарів за межі України.

По-друге, за допомогою купонів ми, я підкреслюю зняли проблему готівки і своєчасно забезпечили нею населення України в необхідній кількості, причому, своєчасно виплатили зарплату, і ще зверніть увагу на один показник — січень наша республіка завершила без додаткової емісії грошей.

По третє, і це, мабуть, головне, ми з вами зробили перший, рішучий і дуже важливий крок до створення і застосування власної національної грошової одиниці.

Сподіваюсь, ніхто з присутніх не заперечуватиме, що з введенням в обіг купонів ситуація на споживчому ринку хоч і повільно, але все ж таки починає стабілізуватися. В першу чергу це стосується групи продовольчих товарів. Звичайно, при оцінці ситуації не можна не враховувати ціновий фактор, який стримує попит населення. Про це свідчить хоча б той факт, що на молочні продукти і масло тваринне, на які застосовані фіксовані ціни, попит не задовольняється, бо їх миттєво розбирають. В той же час висока ціна на м'ясо стримує від його закупівлі м'ясокомбінати, про що вже йшлося.

До негативних факторів застосування купонів слід віднести деяке зниження рівня споживання населення. Особливо це стосується промислових товарів, зокрема меблів, деяких видів радіоапаратури та складної побутової техніки. Але ж знову таки, шановні колеги, подивіться, яка божевільно висока ціна за цю продукцію склалася, просто важко собі її уявити. Це, зрозуміло, б'є по інтересах підприємств, негативно впливає і на виробництво, і на їх фінансовий стан.

Та я глибоко переконаний, що головна причина не в застосуванні купонів і їх кількості, а в значному, часто необгрунтованому підвищенні цін на продукцію на всіх ступінях її виготовлення — від сировини до готових виробів. А в цілому це, якщо хочете, перші реальні ознаки ринку, де діють два основних фактори: попит і пропозиція.

Тепер декілька слів про те, що всіх хвилює: яка подальша доля системи застосування купонів і що робити з карбованцями? Звичайно, ми не настільки наївні, щоб вважати купони ідеальним заходом. Тут, як і у всьому, є дві сторони — позитивна і негативна. Але я ще раз повторюю: за їх допомогою ми маємо можливість завчасно відпрацювати всі необхідні заходи для забезпечення стійкості нашої національної валюти.

Попри всілякі ускладнення і труднощі, візьму на себе сміливість спрогнозувати, що Україна буде першою із країн СНД, яка створить об'єктивні умови для цивілізованого переходу до власних грошей. Але то у майбутньому, сподіваюсь, найближчому, а поки що передбачається значно поширити купонну частину заробітної плати і, як вже говорив Президент у своєму виступі, довести її до 50 відсотків. Решта коштів, належних за оплату праці, буде за бажанням громадян перераховуватись на вклади в банках, або видаватись готівкою на руки.

Вже наприкінці лютого, або у березні буде запроваджено порядок, при якому реалізація майже всіх промислових і продовольчих товарів, включаючи їх продаж комерційними і комісійними магазинами, закладами громадського харчування, а також надання частини платних послуг населенню здійснюватиметься за купони. Зоною обігу карбованців залишаться лише окремі товари, транспортні послуги та безготівкові розрахунки.

Ми виходимо із принципу, що обсяг випуску купонів в обіг повинен дорівнювати, а ще краще — бути трохи меншим сумарної вартості наявних товарних ресурсів і послуг. Як зараз, в умовах вкрай збіднілого споживчого ринку, тотального дефіциту, зменшення обсягів випуску продовольчих і промислових товарів ми підемо шляхом виплати купонів на весь обсяг грошових доходів, то, я переконаний, протягом двох-трьох тижнів ми їх девальвуємо і купони спіткає така ж доля, як і карбованець. Тобто, вони стануть такими ж, вибачте, дерев'яними.

Разом з тим непомірно зросла вартість прожиткового мінімуму і явно недостатня кількість купонів, виданих населенню в рахунок його доходів, особливо в перші дні січня, викликало справедливе невдоволення, та й зараз створює певну соціальну напруженість. Давайте в цьому розберемося.

Значна карбованцева частина доходів, і особливо накопичень зосереджена у значно меншої частини населення. У зв'язку з цим, в умовах існування двосекторного ринку, тобто коли існують дві грошові одиниці і рівень обмеження по купонах, може скластися ситуація, за якої майже 40 відсотків населення опиниться на порозі бідності, а понад 20 відсотків — за її межею. Крім того, зрівнялівка у можливостях купонних заробітків є серйозним гальмом мотивації до праці. До того ж остання обставина посилюється ще й існуючою податковою системою.

Враховуючи все це, Кабінет міністрів вважає:

Перше. Застосування купонів, що певною мірою виконують деякі функції нових грошей, безперечно, є серйозним кроком в напрямі стабілізації економіки. Україні, як ніякій іншій державі Співдружності, вдалося значною мірою блокувати величезну масу інфляційних карбованців, тобто захистити свій ринок як від «чужих», так і від своїх «дерев'яних» грошей. Хоча на першому етапі це вдалося зробити лише частково.

Друге. Майбутній лютневий етап повинен забезпечити вирішення двоєдиного завдання. Не можна допустити, щоб на споживчий ринок була виплеснута кількість купонів, що перевищуватиме сумарну масу товарів і послуг купонного сектора ринку. З іншого боку, необхідно домогтися, щоб кількість купонів, що заробляється населенням, була достатньою для забезпечення прожиткового мінімуму, не пригнічуючи при цьому мотивації до праці. Як кажуть, не дай Бог допустити утворення ще одного боргу держави населенню — на цей раз купонного.

Третє. Результати прогнозного аналізу показують, що сумарна маса купонних доходів населення становитиме в лютому величину, більш-менш збалансовану із загальною товарною масою споживчого ринку (включаючи всі види платежів).

Виходячи з цього, можна передбачити, що через місяць-два, за умови виплати більшої частини доходів у купонах і утворенні на Україні єдиного «купонного сектора» споживчого ринку, маса товарів буде приблизно дорівнювати масі грошей; ціни виявлять тенденцію до зниження, створиться можливість частково розблокувати заощадження (з видачею їх у купонах) тим верствам населення, у яких доходи на душу нижче середнього рівня, а також у надзвичайних випадках (ритуальні обряди тощо).

Можна також прогнозувати, що підвищиться мотивація до праці, населенню буде забезпечена купонна вартість мінімального споживчого кошика за нормами споживання, затвердженими до цінової реформи, однак у цінах, що склалися після їх лібералізації.

Цей варіант, викладений недавно у доповіді Президента України Л. М. Кравчука, передбачає, що практично весь грошовий обіг на Україні згодом буде здійснюватися в основному тільки в купонах. При цьому право операції з карбованцями буде надане виключно ощадкасам та касам міжміських перевезень.

Необхідність переходу на повну «купонізацію» обумовлюється також і очікуваним підвищенням цін у Росії, бо тільки такий перехід може захистити ринок України від багаторазово підсиленої карбованцевої інтервенції. Хоча, як ви певне знаєте, нещодавно державний секретар уряду Росії товариш Бурбуліс спростував заяву свого колеги Гайдара про неминуче підвищення цін в Російській Федерації.

Хочу підкреслити, що ці заходи реалізовуватимуться одночасно з комерціалізацією торгівлі і зміною податкової політики. Такий указ, ви знаєте, недавно Президентом України підписано. Ним передбачаються докорінні зміни організаційної структури нашої державної торгівлі.

Тепер про проблему власної національної грошової одиниці. Головне завдання уряду я вбачаю в тому, щоб вилікувати грошову систему. А для цього є тільки один захід — вводити власну грошову одиницю. Саме тому наше завдання в сфері грошової політики полягає в проведенні комплексу робіт, причому надзвичайно складних в організаційному, фінансовому, юридичному і виробничому аспектах, по введенню власної національної грошової одиниці. Що зараз зроблено?

По-перше, підготовлені наявні виробничі приміщення з необхідними очисними спорудами, в яких будуть розміщені нові виробничі потужності по випуску паперових і металевих грошей. Природно, це набагато знизить вартість і строки реалізації проекту.

По-друге, наприкінці січня була підписана предкредитна угода, згідно з якою фірми Італії, Німеччини, Швейцарії, що є визнаними світовими лідерами у розробці технології та обладнання для виготовлення грошей, повинні реалізувати великий проект по створенню потужностей для випуску нашої національної валюти.

Складовими частинами проекту є комбінат по випуску спеціального паперу; потужності по виготовленню фарб, фабрика для друкування банкнотів і цінних паперів та монетний двір.

Треба докласти зусиль, щоб цей проект був реалізований за графіком. Тоді, приблизно через рік-півтора, Україна матиме власні потужності для виготовлення грошової одиниці найкращого світового рівня з точки зору технології виробництва та систем захисту від підробки.

Кілька слів стосовно друкування українських грошей у Канаді. Не буду вдаватися у подробиці, скажу лише, що Кабінет міністрів зробив усе можливе для виконання відповідної постанови Президії Верховної Ради.

За умовами договору з фірмами «Канадіен бенкнот компані» перші гривни мають у нас з'явитися уже в травні. Думаю, що коли цей строк навіть дещо зміниться (ну там відсунеться на місяць чи два), то ми дочекаємося своїх гривен за допомогою купонів.

У зв'язку з порушеною темою про нормалізацію власного грошового обігу і створення своєї моніторної системи, хотів би знову повернутися до питання про Національний банк України. Всі ви, очевидно, пам'ятаєте гостру дискусію в цьому залі в квітні минулого року навколо того, під чиєю юрисдикцією має бути Національний банк. Верховна Рада не погодилася тоді з моєю пропозицією, щоб він у цей надзвичайно складний період був підпорядкований виконавчій владі. Життя показало, що мої аргументи і побоювання були не безпідставні. Тому ще раз звертаюсь до Верховної Ради з проханням змінити своє рішення і підпорядкувати Національний банк Кабінету міністрів. Прошу проголосувати за таке рішення.

На закінчення хочу сказати, що тема сьогоднішнього звіту уряду надзвичайно складна, складна для будь-якого Прем'єра, будь-якої країни. А на етапі стрибкоподібного переходу до вільного ціноутворення повністю вирішити цю проблему не дано нікому. Тому закономірно, що значна кількість докорів на адресу уряду, які прозвучать в ході обговорення сьогоднішнього звіту, не будуть безпідставними. Але треба усвідомити, що коли неупереджено оцінити потенційні можливості уряду щодо вирішення проблеми соціального захисту населення від так званої лібералізації цін протягом останнього місяця, то більшість з них було тією чи іншою мірою використано.

Одначе хочу запевнити, що будь-яке зауваження чи пропозиція, які надійдуть від вас, будуть розглянуті уважно.

Дякую.

Делегація України у Франції

6 лютого на засіданні Парламентської асамблеї Великої Ради Європи, яка проходила у французькому місті Страсбурзі, обговорювалися питання про поточні події в країнах, що входили до колишнього Радянського Союзу.

У рамках цього обговорення виступив Голова Верховної Ради України Іван Степанович Плющ. Він розповів про обстановку в Україні, зупинився на основних її економічних і політичних проблемах і закликав Європейське співтовариство до плідної, рівноправної співпраці з нашою молодою державою. При цьому наголосив на взаємовигідній співпраці, яка, на його думку, є найкращою гуманітарною допомогою Україні.

На сесії виступили й керівники інших делегацій держав колишнього Союзу. У ході дискусії відбувся зацікавлений обмін думками. Всього з цього питання було близько сорока виступів, майже від усіх країн — членів Ради Європи.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про невідкладні заходи щодо соціального захисту діячів літератури і мистецтва в умовах переходу до ринкових відносин

З метою соціального захисту діячів літератури і мистецтва в умовах переходу до ринкових відносин **постановляю:**

1. Звільнити з 1 січня 1992 року від сплати податку на доходи і внесків до спеціальних фондів творчі спілки України (письменників, композиторів, художників, театральних діячів, кінематографістів, фотохудожників, журналістів, архітекторів, майстрів народного мистецтва, дизайнерів), Всеукраїнську музичну спілку, а також підприємства і організації, які створені ними для виконання статутних завдань.

2. Кабінету міністрів України вирішити питання:

про забезпечення видавництва «Український письменник», видавництва дитячої літератури «Веселка» і періодичних видань Спілки письменників України папером на рівні 1991 року;

про підвищення ставок авторської винагороди за видання, публічне виконання та інше використання творів літератури і мистецтва;

про подання фінансової допомоги фонду «Літературної скарбниці» Спілки письменників України;

про виділення фондам творчих спілок України коштів для подання матеріальної допомоги їх членам;

про розміри відрахувань до фондів творчих спілок України за використання творів літератури та мистецтва членів цих спілок;

про створення Державного агентства України з авторських і суміжних прав.

3. Звільнити з 1 січня 1992 року від сплати податків на доходи і внесків до спеціальних фондів Український фонд культури, а також підприємства і організації, створені ним для виконання статутних завдань.

4. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК
6 лютого 1992 року

Таємниця документа 22-Р

Життя Рад

Станіславу Федорову, голові Бабушкінської районної Ради Дніпропетровська не позаздриш. Він рік уже ніяк не може по-справжньому зосередитися на конкретній роботі...

Свого часу мав намір посісти крісло голови ватажок бабушкінських комуністів Григорій Лобода. Та знаючи, що депутати неодмінно висунуть і Федорова, Григорій Григорович повів «обробку» і народних обранців, і Станіслава Анатолійовича. Федоров не піддався на «вмовляння», і не помилився — перевагу віддали йому.

Навздогін бюро райкому Компартії закрутило навколо нього закулісні ігри. Некерований, мовляв, відбився від рук тощо. А нагода надати ваги цим «провинам» трапилася. Пригадаєте, як було вирішено, що і Раду і її виконавчий комітет має очолювати одна особа. Райком партії тоді став нав'язувати депутатам думку, наче С. Федоров не та фігура, якій варто довіряти повну владу...

Усе це я переповів побіжно, бо якось неприємно копирсатися в нетрях «негарної» історії. І вона, зрештою, в минулому — нащо ворушити старе? Адже будь-які перепони, здавалося, зникли, і С. Федорову залишалося тільки невтомно працювати.

Але не так сталося, як гадалося. Сталося те, що ми нині називаємо спробою державного перевороту. Бабушкінська райрада також створила комісію з перевірки дій службових осіб в період путчу 19—21 серпня.

І втретє довкіл Станіслава Анатолійовича розгорнулося якесь «незрозуміле» розслідування. На «надзвичайній» сесії голова тимчасової комісії Валерій Макаренко доповів, у чому річ. 19 серпня у районній Раді народилося розпорядження за № 22-Р — «Про створення робочої групи по забезпеченню населення продовольством у період дії в країні надзвичайного стану». Але потім цей документ завбачливо вилучили з «обігу» й підмінили іншим.

Ось як пояснює С. Федоров: документ про робочу групу, яка б координувала заготівлю овочів, дійсно готувався, але ще до 19 серпня. У дні путчу проект розпорядження поклали на стіл Станіславу Анатолійовичу. З вписаними словами «в зв'язку з надзвичайним станом», які він викреслив і повернув «папір» на доробку. Більше його в очі не бачив. Натомість через кілька днів за номером 22-Р підписав розпорядження про запровадження цілодобового чергування в Раді, мета якого ширша — тримати під контролем одночасно і хід заготівлі городини, і підготовки до зими.

А що ж розслідувала депутатська комісія? Вона не сумнівається: групу з продовольчого забезпечення було створено з повноваженнями... штабу з надзвичайного стану. Депутати зажадали аргументованіших доказів. І тут В. Макаренко уточнив: лише в райвідділі міліції підтвердили, що «фатальне» розпорядження надходило і швидко було відкликане. Ніде нічого іншого про нього сном-духом не відали. Текст вдалося розшукати тільки дякуючи «сміливості однієї людини», котра примірник розпорядження передала в територіальну депутатську групу. Та комісія знайшла його в штаб-квартирі Руху...

Погодьтеся, що сесія зіткнулася з плутаною, якоюсь невиразною версією. І тоді пролунав трохи нервовий голос заступника голови районної Ради Сергія Покотиленка: «Це я сказав про існування «схованого» розпорядження». А сесійним залом прокотився гомін невдоволення і навіть обурення.

Депутатам, як я зрозумів, стало ясно, що тут відгонить внутрішніми чварами та амбіціями, якщо не гірше. Принаймні, це було ясніше, ніж те, існував чи ні знайдений документ.

Сергія Покотиленка, вчорашнього інженера, депутати обрали заступником голови з неабиякою надією. Але навряд чи він виправдав довір'я. Навіть соромно писати, чим Покотиленко встиг прославитися. Та не можу змовчати про те, що Сергія Миколайовича позбавили права розпоряджатися печаткою Ради. Кілька відверто протизаконних документів, скріплених цією печаткою, вигулькнуло поза межами Ради, невідь ким «сотворених».

Як на мене, депутатам ще не уникнути розмови на тему, чи варто й надалі довіряти Сергію Миколайовичу посаду заступника. Але то вже суто їхні внутрішні проблеми. Однак те, що спокусилися викривати «гекачепіста» — факт, який зачіпає інтереси тільки народних обранців. Від цього страждає робота Ради.

...У розпал сесії раптом відчинилися двері, і в зал увірвався гурт вкрай знервованих людей — мешканців будинку № 20 по вулиці Виконкомівській. Ще кілька днів тому там завалилася стіна, може завалитися все помешкання, а поки-що жильці сидять без світла, води, газу і опалення, й ніхто не поспішає їм на допомогу.

Я, даруйте, з гіркою іронією й подумав: краще, якби не на вулиці Виконкомівській, а у виконкомі завалилася стіна. У прямому розумінні слова завалилася, від цього менше було б лиха, бо яка виборцям користь від влади, яка спочатку боролася за крісло, потім з людиною, яка це крісло обіймає, а тепер ще й білими нитками шиючи, шукає гекачепіста. У переносному — може, від гуркоту й розвалля опам'яталися б депутати, що он за стіною їхньої зали по зав'язку роботи, за яку давно пора братися...

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Економіка

ПОЇЗД ПІШОВ, ТА ТРЕБА ЗАМІНИТИ ШПАЛИ

Сьогодні можливі принаймні чотири варіанти шляхів виходу із економічної кризи.

1. Інфляційний шлях виходу із кризи (якщо це вихід?).

Це той шлях, що ним пішли (яким пішов наш уряд), шлях інфляції, а не стабілізації. Наша модель лібералізації цін не має аналогів у світі. За умов монополізму й диктату виробництва, відсутності ринкових механізмів ціноутворення — це, по суті, адміністративне підвищення цін, важкий удар по життєвому рівню населення. Україна була змушена прийняти правила гри Росії. До речі, Росія теж не була готова до реформ і розпочала їх не з того кінця. Головне питання — чому Україна не випередила Росію в проведенні реформ і не розпочала їх згідно законів науки і здорового глузду? Якби уряд виконав програму переходу України до ринку, прийняту півтора роки тому, то ступінь нашої незалежності від дій Росії був би значно вищий.

2. Антиінфляційний шлях.

Згідно з ним спочатку потрібно було провести грошову реформу (яка не зводиться до введення власної валюти) і реформу бюджетно-фінансової системи, розпочати роздержавлення і приватизацію, земельну реформу, стати на шлях демонополізації і економіки вільного підприємництва, створити ринок капіталів і сформувати ринковий механізм перерозподілу ресурсів, розпочати нову інвестиційну і структурну політику. Тільки в контексті всіх цих реформ, коли створено ринкове середовище, ліквідовано монополізм і діє конкуренція, лібералізація цін може дати ефект. Жодне окремо взяте рішення ефекту не дасть. Лібералізація цін може дати ефект тільки в пакеті рішень. Потрібні не вільні ціни, а вільна економіка. Вільні ціни — це наслідок. Лібералізацію цін не можна робити наріжним каменем економічної реформи.

3. Створення ринку цінних паперів.

Повернення внутрішнього боргу держави власному народові через облігації, акції тощо.

Держава виявилася банкрутом і за рахунок пограбування власного народу намагається вийти із ситуації. Основна мета лібералізації цін — перетворення на порох заощаджень і нагромаджень населення. Навпаки, треба їх використати для приватизації. За рахунок розпродажу майна банкрута повернути народові внутрішній борг. Різновидом цього варіанту є заморожування на певний час вкладів в Ощадбанку.

4. Регулювання цін.

Для виходу із кризи (на початковому етапі) здійснюється державний контроль над цінами, застосовуються картки і талони (перш за все для гарантованого харчування дітей і людей похилого віку), вживаються заходи по стабілізації економіки (скорочення державних витрат). Одночасно здійснюється лібералізація зовнішньої торгівлі і насичення внутрішнього ринку за рахунок імпорту. А далі — грошова реформа, роздержавлення і приватизація тощо.

Ось такий вигляд має перелік можливих варіантів виходу із кризи. Ми обрали болісний, важкий і неефективний шлях (головна причина полягає в тому, що згаяли час, зволікали з проведенням реформи). Тому неминучий задній хід. Проявом його є встановлення порогового рівня цін.

Що робити в ситуації, в яку ми вляпалися? Потрібен не задній, а передній хід. Вихід — не у згортанні, а в поглибленні і прискоренні реформ. Надалі треба рішучіше переходити на цей варіант виходу із кризи, тобто доповнити лібералізацію цін грошовою реформою, роздержавленням і приватизацією, земельною реформою, демонополізацією виробництва. Інакше економічна реформа провалиться.

Головна проблема поточного моменту — проблема виробництва, продукування. Як оживити виробництво, як збільшити випуск товарів (а не папірців — купонів, рублів і навіть гривен), як наситити ринок товарами, як сконструювати систему ефективних стимулів до праці — ось головні завдання. Розв'язати їх можна тільки на основі пакету рішень і їх реалізації.

Володимир ЧЕРНЯК,
доктор економічних наук.

У партіях і рухах

ПРО ДОЛЮ КОЛИШНЬОЇ

Події минулого літа — вже історія. Однак людей і сьогодні гурбує доля колишньої КПРС—КПУ, яку вирішив Указ Президії Верховної Ради України «Про заборону діяльності Компартії України». У пропонованій добірці листів є полярні думки з приводу зазначеного Указу, його своєрідне тлумачення. Та будемо сприймати ці міркування як закономірне явище, бо приймався Указ не на пустому місці, а ґрунтуючись на висновках тимчасової комісії Верховної Ради України, яка зараз продовжує свою роботу. Гадаємо, думки наших читачів стануть в пригоді не тільки народним депутатам.

Із заяви

Заборона Компартії України є антиконституційним актом.

Ліквідація партій, громадських об'єднань можлива лише за рішенням Верховного Суду і відповідно до Закону про громадські об'єднання.

Андрій ЛЮБЧЕНКО.
Черкаси.

Плакали грошики

За час перебування в партії комуністів я сплатила 8950 карбованців внесків. Сьогодні ділять партійну власність. Чому не спитали нас, комуністів?

Галина ФАЙДЕНКО,
доярка.
Черепин
Тетіївського району,
Київської області.

Діяти за гаслом

На мій погляд, заборона Компартії України у Чугуєві збулася де-юре, а не дефакто, себто вона лише умовно не діє на терені району, а фактично залишилася біля керма районної влади.

Те, що колишні партійні функціонери повинні працювати — аксіома. Але ж, даруйте, не в Радах, бо вони разом із КПУ показали всьому світові свою нездатність до управління на всіх рівнях.

Здавалося б, партійним працівникам, які весь час закликали йти до людей, самим би потрібно було піти до людей на виробництво і там на ділі довести, що вони за нове суспільство.

Петро ВАСИЛЕНКО,
член Спілки письменників України.
Харківська область.

Уже проходили

Окремі депутати вимагають суду над КПРС — КПУ. Нічого нового тут немає. Гітлер і Герінг уже влаштовували суд над компартією після провокації з підпаленням рейхстагу. Уся ця брудна метушня навколо ГКЧП — КПРС є фашистською вихваткою, спрямована вона на те, щоб відсторонити від управління колишню наймасовішу партію.

Гітлер після провокації заборонив КПН. Компартії заборонені тільки в країнах з фашистськими режимами.

Є. КОПНОВ,
безпартійний.
Луцьк.

Забуто незабутнє

Чи не занадто ми спішимо з реабілітацією і реанімацією злочинної компартії? Що, все забуто? Мільйони загиблих після більшовицького перевороту, мільйони загублених голодомором. КПУ була посібником у винищенні націй. А згадайте ГКЧП.

Сьогодні колишні компартійці, винні у злочинах, роблять своє і плюють на народ. Надто швидко забуто їхню «діяльність».

Павло АРТЕМЕНКО,
ветеран війни і праці.
Умань
Черкаської області.

Віче і безпека

Я не комуністка, ніколи й не була членом Комуністичної партії. Навпаки, у нашій родині трьох людей репресував сталінсько-берієвський апарат, одного з них — за зв'язок з УПА. Усі троє загинули в концтаборах. Але я не можу погодитися з безпідставними вимогами віча Івано-Франківщини, що зажадало службу національної безпеки, прокуратуру вважати незаконними до реформації їх в національні структури з повною заміною кадрів. У мене це викликає подив: ким же віче має намір замінити їх?

Надія МЕДВЕДЄВА,
вчителька-пенсіонерка.
Садів
Луцького району
Волинської області.

На готовеньке

Пробачте, але вже нерви не витримують. Ну, взяли владу демблоки, рухівці. Скільки можна тероризувати нас, радянський народ, panoве оунівці, колишні прислужники німецьких окупантів? По-вашому виходить, що комуністи, комсомольці є фашистами, а Гітлер скоро буде героєм.

Демократи прийшли до влади на все готове. Яка історична заслуга є у них? Партія Леніна йшла в передніх рядах, вигнала ворога — німців. То які ж комуністи фашисти? Щось тут не стикується.

Ганна КУЙБАР,
Павло та інші однодумці.
Знам'янський район
Кіровоградської області.

ПОЛІТИЧНА ЗАЯВА

Президії Партії демократичного відродження України
«Про пропозиції Президента до партій і рухів»

Партія демократичного відродження України ще майже рік тому висловилася за скликання «круглого столу» партій і рухів України з метою забезпечити їх взаєморозуміння та створити уряд народної довіри. За минулий рік політична ситуація якісно змінилася. Але зміни, що відбулися, не тільки не послабили, а навпаки — підсилили необхідність запропонованого «круглого столу» політичних сил нашої країни. Україна здобула державну незалежність, яка потребує побудови відповідних політичних підвалин. Однак, після припинення діяльності компартії в Україні виникла безпрецедентна ситуація, за якої більш-менш організовані політичні сили не є правлячими, а правляча політична сила є офіційно неорганізованою.

Ця ситуація є системно неврівноваженою і відповідно потенційно нестабільною. Врівноваження політичної системи потребує її нової структуризації. І щоб цей процес пройшов цивілізовано, з найменшими втратами суспільних ресурсів, ми підтримуємо пропозицію Президента започаткувати під його егідою «круглий стіл» представників партій, рухів, інших всеукраїнських громадсько-політичних організацій.

Ми готові взяти участь у роботі такого «столу», якщо він справді буде започаткований «круглим», тобто якщо всі його учасники матимуть рівні права. Це не виключає того, що різні учасники можуть мати різну політичну вагу і користуватися різним авторитетом. Головне — не будувати знову таку політичну систему, в якій є «керівна і спрямовуюча» сила, що очолює «всі прогресивні сили».

Ми вітаємо також пропозицію Президента сформувати уряд народної довіри і пропонуємо зробити це питання одним з перших, або першим пунктом порядку денного запропонованого ним «круглого столу».

Для того, щоб така робота «круглого столу» була плідною, вважаємо за доцільне запросити до нього представників не тільки всеукраїнських громадсько-політичних організацій, а також і депутатських груп Верховної Ради. Крім того, вважаємо за необхідне звернути увагу можливих учасників «круглого столу» від інших організацій демократичного спрямування, що наша участь у формуванні уряду народної довіри буде доцільною лише в тому разі, якщо ми зможемо пропонувати кандидатури для використання таких функцій, які дають можливість брати реальну участь у виробленні політичного курсу уряду.

Закликаємо Народний рух України, об'єднання «Нова Україна» висловити своє ставлення до зазначених ініціатив Президента України Л. М. Кравчука.

Співголови Координаційної Ради ПДВУ
Олександр ЄМЕЦЬ,
Володимир ФІЛЕНКО,
народні депутати України,
Валерій ХМЕЛЬКО.

Правова база на задвірках

Стан української економіки критичний і дедалі погіршується. Погляд президії Національної Ради Демократичної партії України на нинішню ситуацію можна охарактеризувати так: незалежній Україні — незалежну економіку, громадянам — власність і свободу господарювання. Однак всупереч офіційним деклараціям про перехід до ринкової економіки ще досі не створено її правової бази. Закони про роздержавлення, приватизацію й демонополізацію власності треба прийняти якнайшвидше.

Першим кроком до приватизації й найкоротшим шляхом до ринку, на думку президії партії, може стати комерціалізація виробництва й торгівлі: надання підприємствам повної оперативної самостійності, права розпоряджатися виробленою продукцією (а також і визначати ціни) і перехід на матеріальне постачання через прямі зв'язки.

Нині, в умовах загального розладу управлінських і контрольних механізмів, широких масштабів набула практика захоплення державного майна чиновницькими мафіозними групами вчорашньої номенклатури. Особливо активні ці групи на терені співробітництва, точніше зговору, з іноземним капіталом. Не можна допустити, щоб чужий капітал витіснив український народ на периферію економічної діяльності і ми знову стали наймитами на своїй землі.

Прийнявши закон про приватизацію землі, для проведення земельної реформи треба створити відповідні комісії при кожній Раді народних депутатів. До комісій мають увійти також представники партій, рухів і громадських організацій. Усе це сприятиме справедливому розглядові справ, розкріпаченню соціальної свідомості селянства, вільному виборові селянином форми господарювання. Свобода вибору забезпечується тим, що кожному селянинові виділяється земельна ділянка (пай ще в складі колективного господарства і вартість належної йому частки основних фондів колгоспу чи радгоспу, а в разі переходу на самостійне господарювання надається кредит для закупівлі техніки, насіння, добрив тощо.

У сільському господарстві та промисловості вільні ціни необхідно запровадити одночасно. Для підприємств-монополістів зберегти державне регулювання цін.

Щоб забезпечити соціальну справедливість і стабільність під час переходу до ринку, президія ДемПУ пропонує до 70 відсотків вартості приватизованого фонду народного господарства передати громадянам України безплатно у вигляді іменних сертифікатів на певну суму карбованців порівну. Свій пай власник сертифіката може вкладати в акції підприємств, які підлягають приватизації. Право першочергового придбання акцій надати членам трудового колективу. Люди, які не захочуть придбати акції, через рік набувають право продати свій сертифікат іншому громадянинові України.

Стимулювати виробництво, крім роздержавлення власності, повинна й система оподаткування. Проте сьогоднішні податки на підприємства дуже обтяжливі, і їх слід зменшити. Для стимулювання виробництва пропонуються й інші заходи в галузі податкової, кредитної та бюджетної політики, зокрема запровадження однакових ставок податку на кошти, отримані підприємствами в національних та іноземних валютах.

Україна здобула політичну незалежність. Але в економічній сфері вона залишається залежною від Росії. Єдиний вихід зі становища — термінове введення національної грошової одиниці і створення власної митної та банківської систем. Як засіб швидкого впливу на ситуацію, слід заборонити вивезення з України продовольчої продукції, якщо воно здійснюється не за міждержавними угодами, встановити митний контроль на всіх українських кордонах; ввести імміграційні обмеження і квоти, забезпечити реалізацію Закону про громадянство України.

На час російської лібералізації цін Україна могла мати власні гроші. Проте уряд завчасно не потурбувався про надійний захист інтересів українського народу.

Президія Національної Ради ДемПУ вважає, що для зміни ситуації на краще потрібне рішуче політичне втручання в неї, а саме: відставка Кабінету міністрів і сформування нового уряду.

А МИ ЗА СТАРУ?

Як повідомляли засоби масової інформації, серед них і «Голос України», 8 січня ц. р. в Києві відбулися установчі збори громадського об'єднання «Нова Україна», ідейно-політичне спрямування якого визначалося як «ліберально-демократичне» чи «ліберально-соціальне». Серед засновників організації називалася й Демократична партія України.

Інформація про нову політичну ініціативу привернула до себе увагу громадськості, зокрема осередків нашої партії. Люди звертаються за роз'ясненням. Справді, «Нова Україна» була несподіванкою. Вона веде свій родовід від заяви групи «Демократичні реформи України» (вересень 1991 року), але та заява встигла призабутися.

Під вересневою декларацією стояли підписи двох членів нашої партії, двоє демпартійців брали участь в установчих зборах «Нової України». Одначе: і в першому, і в другому випадках члени ДемПУ виступали тільки як приватні особи.

«Новоукраїнці, — цитую, — є прихильниками приватної власності, ринкової економіки», виступають за «якнайшвидше здійснення земельної реформи», «демонополізацію економіки», за «введення внутрішньоконвертованої національної валюти» тощо, словом — за «нову Україну».

Чудово! Проте виникає нескромне запитання: а ми що — за стару Україну? Проти вільного підприємництва чи громадянського суспільства? «Ми» — це Демократична партія, УРП, Українська селянсько-демократична й Українська християнсько-демократична партії, Рух...

Очевидно, суть політичної ініціативи не в економіці. Та це вже тема окремої розмови.

Юрій БАДЗЬО,
голова Національної Ради Демократичної партії України.

СКІЛЬКИ Ж КОШТУЄ КУЛЬТУРА?

ДУМКИ З ПРИВОДУ МАЙБУТНЬОГО ЗАКОНУ

Як відомо, на четвертій сесії Верховної Ради України розглядався проект Закону про культуру. Нарешті дійшла черга й до цієї сфери життя. Тим приємніше: в основних положеннях проекту передбачалося всіляке сприяння розвиткові нашої духовності, чого не було в попередніх нормативних актах. А деякі, зазначимо без перебільшення, ставили культуру в більш вигідне, ніж в інших державах співдружності, становище.

Проте під час розгляду було висловлено ряд зауважень і пропозицій щодо проекту. І ось після доопрацювання він знову стане предметом депутатських обговорень.

Які ж істотні доповнення, крім запропонованих раніше, мають бути враховані в майбутньому Законі?

Лариса Хоролець, міністр культури України:

— Почну з фінансового забезпечення. Вісім відсотків на культуру — той мінімум, за яким починається духовна убогість. Адже ці кошти спрямовуватимуться не лише на задоволення потреб працівників галузі. Треба чітко визначити: сьогодні ми тільки починаємо відроджувати десятиліттями замулені джерела духовності. Наше завдання — не лише реставрувати занедбані осередки культури, а й розгортати капітальне будівництво. Маю на увазі такі історичні міста України, як Батурин, Ніжин, Чигирин... Не кажучи вже про великі адміністративні центри. У Києві, наприклад, за роки Радянської влади збудовано лише один театр.

Варто «витягувати» з трясовини й так звану профспілкову культуру, яка була тісно пов'язана з народним мистецтвом і виводила на духовний небосхил цілі плеяди талантів.

Не можна обминути й проблему повернення національних надбань, вивезених з території України під час війни. Адже члени комісії, які займаються цими питаннями, працюють на голому ентузіазмі. А робота важлива, потребує великих капіталовкладень.

Варто вирішити й питання з музейним будівництвом, розширенням експозиційних площ, запасників. Та й технічне забезпечення бібліографічної, книговидавничої справи також потребує дещиці фінансів.

Щоб здійснити ці та інші заходи, нам потрібно хоча б 10 відсотків національного доходу.

Серйозним залишається й питання узгодженості Закону про культуру з іншими нормативними актами. Так, наприклад, сьогодні відчувається розбіжність у положеннях законопроекту про культуру та Закону «Про місцеві Ради та місцеве самоврядування». Тому й виходить, що на місцях скорочують відділи й управління культури.

Вважаю, треба зменшувати орендну плату з художників за майстерні. Не можна вимагати від митців, щоб вони торгували своїми товарами.

Якщо Закон приймуть із запропонованими мною доповненнями, він цілком відповідатиме перехідному періоду. Бо ж і головне завдання Закону — порятувати культуру як специфічну форму осмислення сенсу буття.

Закон можна звести до таких основних пунктів: податки, фінансове забезпечення, централізоване матеріально-технічне забезпечення та право на ліцензування.

До речі, мінкультури та культів Баварії має третину баварського бюджету, а в розвинутих країнах світу взагалі орендна плата за художні майстерні не перевищує квартплати митця.

Петро Осадчук, народний депутат України:

— У пропонованому законопроекті не було жодної норми, яка б відображала принципові позиції підписаної в Мінську Угоди про створення співдружності незалежних держав. Четверта стаття цього документа наголошує на рівноправному співробітництві народів і держав у галузі політики, культури, освіти тощо. Співробітництво — це добре. Але співробітництво в культурі передбачає і збереження самобутності, захист культури від експансії, денаціоналізації. Маю на увазі наплив різного роду періодики з колишнього центру, що треба законодавчо регулювати оподаткуванням на користь нашої культури.

Загалом же культура — широке поняття, яке вбирає в себе багато видів естетичної діяльності. Тому я не можу собі уявити ні всеосяжного закону про культуру, ні механізмів його реалізації. Здається, було б доцільніше створити нормативний документ з приблизною назвою: «Основи законодавства про культуру», що являв би собою правову базу для майбутніх законів з конкретних галузей культури. І головне — в ньому має бути чітко окреслена меценатська роль держави: це і щорічне виділення восьми відсотків національного доходу на культуру, і гнучкі пільгові умови оподаткування, і пріоритети в матеріально-технічному забезпеченні закладів, підприємств та організацій культури.

За умов переходу до ринку держава повинна захистити культуру від комерціалізації, тому в документі треба зазначити, що органи державної влади й управління зобов'язані удосконалювати систему соціальних, правових та економічних гарантій розвитку літератури і мистецтва.

До речі, у ст. 17 проекту Закону зазначено, що держава займатиметься розповсюдженням та популяризацією творів літератури і мистецтва. Гадаю, тут варто додати слово «виданням». Без цього годі й говорити про національне відродження Адже на літературній основі тримається багато видів мистецтва.

У Законі потрібно підкреслити, що держава забезпечуватиме рівні умови для розвитку культури всіх національно-етнічних груп в Україні.

* * *

Звичайно, Закон про культуру — не панацея від усіх негараздів, якими охоплена творча нива на тлі економічної кризи. Можливо, не всі пропозиції будуть прийняті в ньому. Але найголовніше — вперше створюється правова основа, на якій розроблятимуть механізми подальшого розвитку культури.

Розповіді записав Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Спорт

Поповненням задоволені

Позивні футбольної весни

Минулорічний сезон футболісти тернопільської «Ниви» навряд чи можуть записати до свого активу.

— Сподіватимемося, що головний тренер М. Дунець врахує допущені помилки, — бере слово президент футбольного клубу «Нива» В. Аксьонов. — Тим більше що конкуренція в чемпіонаті України очікується дуже гостра, і «Нива» для початку ставить перед собою мету втриматися в класі найсильніших...

Звичайно, дехто з уболівальників тернопільців може назвати ці плани надто скромними. Однак мені зрозуміла обережність В. Аксьонова у прогнозах. Річ у тому, що в міжсезоння «Нива» з різних причин залишилася без усіх нападаючих — Райка, Муравського, Бутнявічюса і Яворського.

Головний тренер «Ниви» М. Дунець не приховує, що за відсутності Яворського нічого не залишається, як змінити малюнок гри. Адже запрошені з одеського СКА форварди Ковтанюк і Парахневич діють зовсім в іншому стилі.

Загалом же тернопільчани одержали солідне поповнення з одеського СКА. Окрім згаданих уже Ковтанюка та Парахневича зголосилися одягнути футболки «Ниви» ще й захисники Хвоя, Кочвар, півзахисник Заярний, інші новачки — воротар Квасников з кишинівського «Зімбрула», який кілька років тому вже виступав за «Ниву», захисник Литвин з чернівецької «Буковини», півзахисник Петров з житомирського «Полісся». Має всі шанси закріпитися в основному складі і вихованець тернопільського футболу Олійник, який останнім часом грав за «Промінь» Волі-Баранецької, що на Львівщині.

Василь МИХАЙЛОВ.

ДИНАМІВЦІ ГОТУЮТЬСЯ

Цю інформацію спеціально для нашої газети надав прес-секретар ФК «Динамо» (Київ) Олексій СЕМЕНЕНКО.

— У ці дні футболісти київського «Динамо» перебувають на тренувальній базі, розташованій за 30 кілометрів від італійського міста Барі. Наші земляки зіграли кілька товариських поєдинків з різними клубами і в усіх святкували перемоги. Українські футболісти взяли гору над командами «Потенца» — 4:2 (у переможців відзначилися — Лужний, Ковалець, Саленко, Шаран), «Трані» — 2:1 (Саленко — з пенальті, Грицина), «Корато» — 4:0 (Ковалець, Грицина, Сукіасян, Саленко).

Як повідомив головний тренер киян Анатолій Пузач, тренуватися доводиться на полях як чудової якості, так і незручних. Тому, на жаль, травмувалися Квіткаускас і Яковенко. Затемпературив воротар Кутепов. Однак, наставник динамівців цілком задоволений роботою своїх підопічних.

ОЛІМПІЙСЬКА ЗОРЯ НАД АЛЬПАМИ

Сьогодні в альпійському містечку Альбервілі (Франція) спалахне вогонь XVI Олімпійських ігор. Цей фестиваль молоді і спорту планети триватиме до 23 лютого. Звичайно, можна позаздрити учасникам, болільникам, суддям, журналістам, які безпосередньо вестимуть свої репортажі з олімпійських арен. Але особливо засмучуватися не має рації, бо завдяки телебаченню можна стати свідками найцікавіших баталій.

Отже, починається тривалий спортивний спектакль, який збере величезну міжнаціональну аудиторію. В Альбервілі виступатимуть й атлети незалежної України. Хто вони, звідки, які їхні шанси в тій почесній і важкій боротьбі? Про все це запитав першого віце-президента НОК України Володимира КУЛИКА.

— Ще ніколи раніше наша держава не була так солідно представлена на зимовій Олімпіаді. Колись у складі збірної СРСР виступало 3—4 українських спортсмени. Цього ж разу наших — одинадцять! Це бобслеїсти Олександр Бортюк (27 років, Хмельницький) та Микола Мацуєв (25 років, Біла Церква), гірськолижниці Світлана Гладишева (20 років, Львів) і Тетяна Лебедева (18 років, Київ), ковзаняр Юрій Шульга (26 років, Київ), саночниця Наталя Якушенко (20 років, Київ), фігуристи Віктор Петренко (22 роки, Одеса) і В'ячеслав Загороднюк (19 років, Одеса), хокеїст Олексій Житник (19 років, Київ), а ще й представники фристайлу, які візьмуть участь у показових виступах, — миколаївці Сергій Бут і Наталя Шерстньова.

— Але ж усі вони — члени спільної команди СНД...

— На жаль, поки що так. Але президент НОК України Валерій Борзов повіз до Альбервіля цілий пакунок з національною символікою: державний прапор України, запис мелодії і ноти гімну нашої держави, значки, нашивки, прапорці. Їх ми побачимо на різних церемоніях.

— До речі, Володимире Васильовичу, кілька днів тому у Москві відбулась якась нарада, на якій підписувалися документи, йшлося знову про спільну команду й у Барселоні. Поінформуйте, будь ласка, про ту подію...

— То було зібрання міністрів спорту незалежних держав. Його мета — розморозити кошти, які призначалися для підготовки до літньої Олімпіади. На них уже було наклала руку Росія. Ми нікуди не дінемося, на жаль, від спільних виступів у командних видах спорту. А от з лінії на те, щоб Україна виступала окремою збірною в індивідуальних видах спорту ми не зійдемо. До речі, пан Борзов у Альбервілі планує зустрітися з президентом МОК Хуаном Антоніо Самаранчем, передасть йому листа. Ми в цій справі маємо підтримку Президента і Верховної Ради України. Тому сподіваємося на позитивне вирішення наших питань.

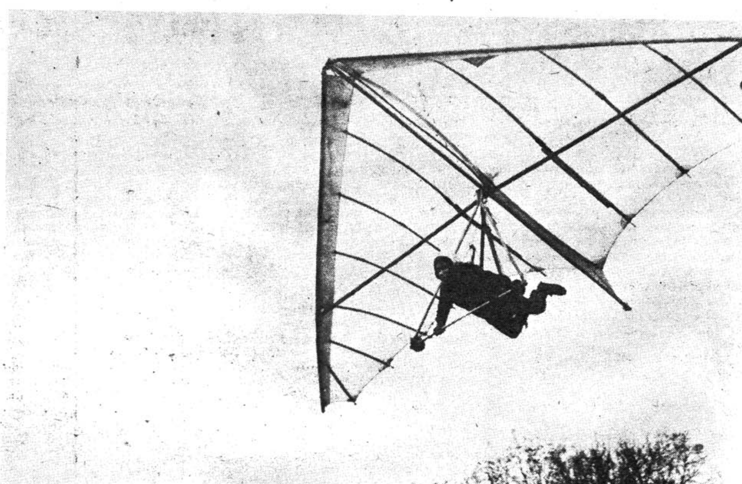

— Добре, а які ж прогнози щодо виступу українських спортсменів у французьких Альпах?

— Компанія підібралася солідна, добре підготовлена і, незважаючи на молодий середній вік, цілком досвідчена. Кожному до снаги, гадаю, вибороти медаль. Але траси змагань зимової Олімпіади, зрозуміло, ковзкі. Тому не забігатимемо наперед, а лише побажаємо землякам щастя і головне — везіння...

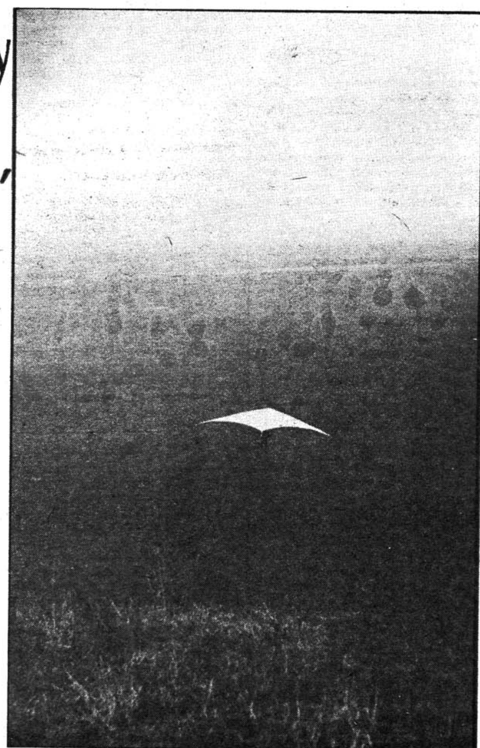
Інтерв'ю взяв Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

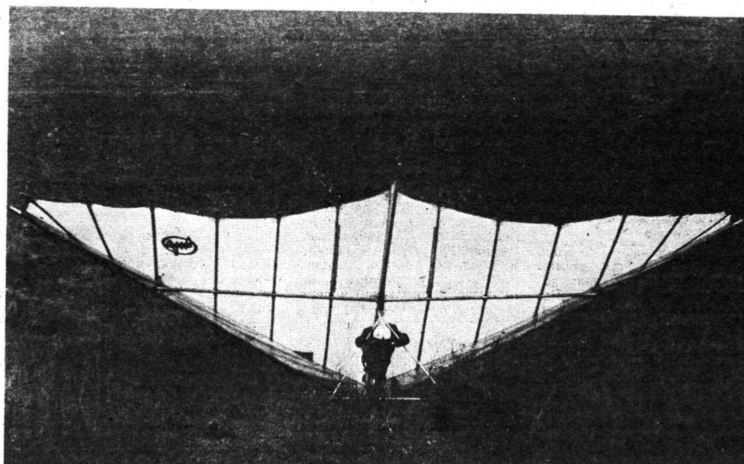

ПОКИ НАФТУ ДАСТЬ ІРАН,

ВИРУЧАЄ ДЕЛЬТАПЛАН

Я стою на височенній кручі, поблизу села Ходосівки, де люблять збиратися київські дельтапланеристи. Дивлюся, як білим метеликом летить назустріч туману і повільним поривам вологого вітру дельтаплан. Він, кваплячись, набирає висоту, потім, пригальмувавши, котиться з повітряної гірки вниз. Десь коло самої землі вирівнюється і підіймається знов. Білий клаптик швидко віддалявся, доки не торкнувся землі далеко в полі.

Яким легким і стрімким здається дельтаплан у повітрі, таким незграбним і вайлуватим він є на землі. Лічені хвилини польоту закінчилися, почалася робота. Відірвавши важкий трикутник з капрону та алюмінію від землі, дівчина-планерист почала тягнути його по ріллі, а потім по слизькій стежці — на гору. «Любиш літати, люби й дельтаплан тягати».

А діставшись на кручу — вниз, назустріч птахам і тугим хвилям свіжого вітру...

Андрій КОТЛЯРЧУК.

Сенсація!

Украдено реліквії Таджикистану

Про точний час пограбування ніхто тепер сказати не може. Сторожа просто не було на місці, коли в ніч з п'ятниці на суботу (а можливо, з суботи на неділю) до Інституту історії, археології та етнографії Академії наук Таджикистану прокралися злодії.

Відкривши вітрини виставочного залу, вони вийняли звідти 172 предмети, які були гордістю і славою таджицьких археологів. Серед вкраденого — вирізане зі слонової кістки в епоху античності зображення Діоніса, давні монети (у тому числі дуже рідкісні — кушокські), кілька намист та амулетів, верхівка скіпетра, старовинні глечики й блюда. Вироби з золота, на щастя, в залі інституту не експонувалися, але й без цього цінність втраченого, за оцінками експертів, становить майже 5 мільйонів доларів.

— Про яку надійну охорону історичних реліквій можна говорити, коли злодіям навіть не довелося докладати сил, щоб зламати двері: вони відчинили їх звичайним ключем, — з гіркотою в голосі повідомив Рахім Масов, директор інституту. — Більш пристосованих приміщень для охорони коштовностей приміщень у нас, на жаль, немає.

Сумний інцидент, звичайно ж, призведе до того, що буде перенесено строки повернення на історичну батьківщину скарбів Таджикистану, які зберігаються нині в Ермітажі. Про іншу частину таджицьких раритетів, котрі ось уже другий рік експонуються в країнах Західної Європи, Рахім Масов сказав: «Я постараюсь якомога довше затримати їх там. Системі охорони на Заході я довіряю більше, ніж сторожеві біля дверей нашого інституту».

Взагалі, підкреслив фахівець, було б непогано протримати унікальні знахідки в європейських музеях аж до спорудження Музею археології в Душанбе. Питання в тому, як довго триватиме це будівництво, де закладений кілька років тому фундамент заріс травою.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

ЗЛОЧИНЦІ ПОКИ ЩО НА ВОЛІ

Таємниці КПРС

«Ландсбергіс — до відповідальності за антидержавну діяльність, 10 років ув'язнення з конфіскацією майна. Проходить формування механізму виходу... Доручити міністерству закордонних справ, щоб Литва не була визнана. Намічається (бути готов м) зайняти телецентр».

Як повідомив Генеральний прокурор Литовської Республіки А. Паулаускас, ці думки були занотовані Д. Язовим на нараді 22 березня 1990 року. Виявилося, що плани повалення законної влади республіки визрівали ще задовго до «кривавої неділі» 13 січня. Слідчим вдалося знайти також програму введення президентського правління на території Литви, з якою славнозвісний «червоний комісар» М. Бурокявічюс відвідав 8 січня 1991 року Москву. Там в цей час відбулася таємна нарада за участю Крючкова, Язова, Пуго, Бакланова, Шеніна та інших представників вищих ешелонів тодішньої влади. На прес-конференції у прокуратурі Литви були показані списки осіб, які підлягали арешту після здійснення перевороту. В них 43 прізвища, адреси, а також групи, які повинні були проводити арешти. В рамках одного чорного списку виявилися такі різні люди, як депутати А. Сакалас, А. Янушка, філософ А. Шльогеріс, артист А. Іноземцев та декілька письменників. Що чекало їх після арешту? З документів не ясно, але здогадатися, звичайно, неважко. Також встановлено остаточний список людей, які потерпіли в результаті січневих подій. 14 з них загинуло: більшість від вогнепальних ран. Понад 800 потерпілих, серед них 268 жінок і 36 неповнолітніх. 26 чоловік стали інвалідами. Ще для кільканадцяти готують документи про інвалідність. Литва понесла значні матеріальні втрати. На прес-конференції відзначалось, що покрити їх повинна Росія як правонаступниця Союзу. Працівникам прокуратури вдалося відшукати документи про присвоєння чергових військових чинів та представлення до нагород орденами та медалями безпосередніх учасників подій, а також сценарій телепередачі, яка повинна була оголосити населенню республіки про введення президентської влади. Головний прокурор департаменту по розслідуванню злочинів при прокуратурі Литви Ю. Гаудутіс показав і прокоментував детальну схему підготовки та здійснення перевороту, а також розповів про взаємодію організаторів і виконавців групи «Альфа» Псковської десантної дивізії. Зібраний матеріал вже можна було б передавати до суду. Але після недавньої зустрічі В. Ландсбергіса з Б. Єльциним з'явилась можливість відшукати додаткові свідчення про злочини головних організаторів кривавої операції. Працівникам литовської прокуратури відкрито доступ до архівних матеріалів у Москві. Отож доведеться ще трохи зачекати.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Актуально

ПРОСИТЬ І СТРАХАЄ

«Затримка допомоги економічним реформам у Росії з боку світового співтовариства стає дуже небезпечною»,— заявив Єльцин, виступаючи на заключній прес-конференції в Парижі. Російський президент ще раз підкреслив: «Якщо реформи зазнають краху, то до влади прийдуть неокомуністи тоталітарного зразка».

Західні аналітики відзначають подібність закликів Єльцина під час візитів за кордон з діями колишнього президента СРСР Горбачова. «Він просить допомоги, водночас страхаючи можливістю нової диктатури».

Перед вильотом до Москви відбулася ще одна зустріч російського президента з главою французької держави Міттераном.

ПРИЗНАЧЕНО АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА

Послом США в Україні буде заступник керівника прес-центру Білого дому Роман Попадюк. Про таке рішення американського президента повідомила газета «Нью-Йорк таймс». Буш також призначив послів у Білорусі, Киргизстані, Казахстані та Вірменії. Їхні кандидатури мають бути найближчим часом затверджені в сенаті.

СИТУАЦІЯ УСКЛАДНЮЄТЬСЯ

Таку оцінку станові забезпечення міст Росії продовольством та медикаментами дав керівник комісії з гуманітарної допомоги при російському уряді Житников. Він також повідомив, що хоча протягом минулого року Російська Федерація одержала з-за кордону 240 тисяч тонн продовольчих товарів та медикаментів, їх все одно не вистачає. За словами Житникова, нині вже створений список міст, яким необхідна першочергова допомога Заходу. Очолюють цей перелік Москва та Санкт-Петербург.

Враження

4. Дойче банк. Портрет.

Про гігієну економіки, пошуки рішень і не тільки про них

До України у Дойче банку якнайпильніша увага. А член його правління, спеціаліст з банківських операцій, які здійснюються на території колишнього Радянського Союзу, пан Георг Крупп не забував щоразу підкреслювати:

— Україна — велика й багата держава...

Проте помітила, що після такого визначення наступним обов'язково було слово «але». І про оце «але», на мій погляд, повинні пам'ятати усі, хто прагне співробітничати не тільки з німцями, а й з усім світом. Бо буває іноді не по собі, спостерігаючи за ейфорією не тільки, як кажуть, простих смертних, а й політиків і урядовців, які заявляють: «Заграниця нам допоможе!».

Як це не прикро і образливо, але, проголосивши самостійність і незалежність, ми за інерцією продовжуємо сподіватись на міфічного «когось», хто постачить, забезпечить, дасть. І хочеться сказати: «Дорогі мої співгромадяни, ніхто нам нічого не дасть, поки не переконається, що ми самі на щось здатні». І це буде абсолютно правильно, бо подають старцям, а ми ще в змозі самі себе хоч би прогодувати.

Пан Крупп до Києва приїжджав у жовтні минулого року на запрошення голови правління банку «Україна» Вадима Гетьмана. Зустрічався він тоді і з нинішнім уже Президентом України Леонідом Кравчуком, і з Прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним. Не полінувався і в приміський колгосп «Зоря комунізму» поїхати і навіть самогону там покуштувати, і з колгоспниками поговорити, і з київськими банкірами поспілкуватися. Сумніваюся, що в «Зорю комунізму» пан Крупп їздив за екзотикою. Але загалом пан Крупп дійшов дуже важливого висновку: Президент і Прем'єр-міністр України в співробітництві зацікавлені, а село, незважаючи на середньовічні виробничі відносини, ще не втратило інтересу до землі — багатої і родючої.

— Але, — твердо сказав пан Крупп, — співробітництво можливе лише тоді, коли будуть створені необхідні передумови. Всі колишні республіки, в тому числі й Україна, визнають свої борги Заходу. Тільки тоді західні банки можуть гарантувати свою підтримку. Я певен, що вони тверезо і зважено підійдуть до цієї проблеми і не вимагатимуть неможливого.

Зрозуміло, що Україна зможе повернути не більше, ніж вона здатна це зробити. Та й у результаті переговорів, а вони вестимуться, шукатимуться сприятливі рішення. Скажімо, щоб продовжити строки погашення боргу, а суми зменшити і т. д. Я певен, що будуть і домовленості, і гарантії, і кредити...

Мабуть, не треба бути в претензії до пана Круппа за його жорсткість, бо, незважаючи на це, справа все ж посувається. І Дойче банк робить усе можливе, щоб здобути пріоритет в Україні. А для цього слід «перекидати гори руди», як по-буденному зауважив пан Крупп, підготувати грунт.

Найпершим пластом став агропромбанк «Україна», в якому пан Крупп уже зараз вбачає одну з головних рушійних сил для відродження нашої економіки. Між Дойче банком і «Україною» хоч і поволі, але стабільно намічаються шляхи співробітництва.

Дойче банк розробив своєрідну програму підготовки (безоплатної!) кадрів для українських банків, вважаючи це своєю інвестицією для України. І в цьому великий резон не лише для нас, а й для Дойче банку: з грамотним партнером легше вести справу.

Зрештою, Дойче банк готовий надати кредити — кількасот мільйонів марок для створення спільного німецько-українського підприємства, яке виготовлятиме насоси для нафтопереробної промисловості. Поки що такі проекти реалізовуються на власний страх, але в Німеччині знайдуться підприємці, які підуть на цей ризик, бо вигода немала.

І все ж Дойче банк робить і винятки. Він готовий уже зараз співробітничати з усіма комерційними банками, які мають конкретні пропозиції. І приклади є: з ужгородським Лісбанком, київським Укрсоцбанком налагоджено контакти.

Пан Крупп не забув підкреслити, що він — оптиміст і вірить у те, що співробітництво між Україною і Німеччиною — справа не такого вже й віддаленого майбутнього. І додав, приберігши на закінчення розмови своєрідний сюрприз: уже цього року в Києві відкриється відділення Дойче банку.

— І це буде блискуче відділення, — запевнив він.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Дюссельдорф — Київ.

А як насправді!

З ЧИСТОЮ СОВІСТЮ...

Повернувся до Кишинева з місць ув'язнення колишній заступник Голови Радміну МРСР Василь Вишку. Його достроково звільнено рішенням суду Нижнього Тагіла. Як відомо, в листопаді 1985 року В. Вишку було засуджено до 14 років позбавлення волі за звинуваченням у хабарництві. На імпровізованій прес-конференції в Кишиневі він заявив, що його кримінальну справу сфабрикувало колишнє керівництво Компартії Молдови. А зроблено було це тому, що свого часу він відкрито заявив про необхідність проведення політики національного відродження. «Більше половини моєї справи, — заявив Василь Вишку, — становили томи політичного звинувачення. Але до суду вирішили передати тільки кримінальну частину справи. Їм було невигідно робити заступника Голови Радміну політичним дисидентом».

А ще він подякував Президентові Республіки Молдови М. Снєгуру за своє дострокове звільнення, яке відбулося лише завдяки його зусиллям.

Олександр ТОНЯ.
Кишинів.

Експрес-новини

Відвідини віце-президентом США Куейлом країн Прибалтики завершилися візитом до Литви, де він зустрівся з президентом країни Ландсбергісом і офіційно відкрив посольство США.

• • •

Президент Хорватії Туджман заявив ООН, що його республіка повністю підтримує мирний план ООН по Югославії. Тим часом політичні лідери Боснії і Герцеговини прийняли план ЄС щодо скликання наступного тижня міжнародної конференції з метою запобігти насиллю щодо цієї республіки з інших частин Югославії.

• • •

Тривають збройні сутички Венесуелі після придушення спроби військового перевороту. Президент країни Перес у зверненні до народу закликав до оптимізму, довір'я і толерантності.

• • •

На Кубі посилилися політичні переслідування, які виявляються у серйозних обмеженнях політичної діяльності та свободи належати до громадських товариств, повідомила у своєму звіті Комісія ООН з прав людини.

• • •

Держсекретар США Бейкер висловив сумніви щодо спроможності Ізраїлю сплатити позики на суму 10 мільярдів доларів, гарантування яких Тель-Авів домагається від американського уряду. Допомогу буде подано лише за умов, що сприятимуть політиці США, заявив Бейкер, якщо не схвалює будівництво Ізраїлем поселень на окупованих територіях.

• • •

Прем'єр-міністр Польщі Ольшевський заявив, що проситиме парламент надати йому надзвичайні повноваження для проведення економічних реформ, обговорення яких розпочнеться наступного тижня.

Гості України

Бі-Бі-Сі вивчає українську

У Києві побувала творча група Всесвітньої служби новин Бі-Бі-Сі, яку очолював директор російської служби цієї радіостанції Девід МОРТОН. На запитання, коли Бі-Бі-Сі заговорить українською мовою, пан Мортон відповів:

— Це станеться вже на початку березня. Можна було й раніше, але дозвольте пояснити, як народжувалося це рішення. Хоч Бі-Бі-Сі має повну творчу незалежність, однак уряд дає нам певну суму грошей для мовлення на інші країни, він і вирішує, якими мовами й скільки годин на добу вести це мовлення. Отож, уряд прийняв рішення офіційно лиш у серпні минулого року. А ми давно думали про це.

— Чим відрізнятимуться ваші українські програми, скажімо, від україномовних програм радіо «Свобода»?

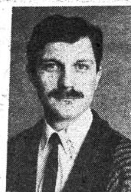
— О, різниця досить велика. По-перше, в часі. Адже українська програма радіо «Свобода» навіть більша, ніж російська Бі-Бі-Сі. Починаючи з березня, ми виходитимемо в ефір по півгодини щодня. Восени, очевидно, цей час збільшиться вдвічі. Тому я не розглядаю «Свободу» й Бі-Бі-Сі як безпосередніх конкурентів. Крім того, «Свобода» сама презентує себе як внутрішня радіостанція, тобто, її українська служба подає переважно інформацію про події, що відбуваються на Україні. Іншу мету має українська редакція Всесвітньої служби новин Бі-Бі-Сі. Вона торкатиметься українського життя — але обов'язково у світлі міжнародних подій. Давати нашим слухачам міжнародний контекст — це те, що у нас виходить найкраще і те, заради чого, власне, існує світова служба новин Бі-Бі-Сі.

Оксана КУЦ.

Політичний аналіз спецкора міжнародного відділу

П'ЯТИРІЧКУ ЗА ЧОТИРИ РОКИ,

або Чому говорять від нашого імені

Вашингтон і Москва майже одночасно оголосили про наміри радикально скоротити свої ядерні арсенали. Пакети великомасштабних ініціатив щодо роззброєння, викладені президентом Бушем у його зверненні «Про ситуацію в країні» і президентом Єльциним у телевізійному виступі «Про політику Росії в галузі обмеження і скорочення озброєнь», мають деякі схожі риси, а також розбіжності та завуальовані нюанси, більшість з яких доступна лише експертам. Втім, спробуємо й ми розібратися в деяких з них.

Ініціатива Буша має за мету врівноважити позиції, оскільки включає в себе скорочення понад 1150 американських боєголовок морського базування, чого від Москви не вимагається. У зв'язку з цим, експерти висловили певне занепокоєння більшою масштабністю російських пропозицій, аніж американських. Саме чіткі позиції із скорочення озброєнь в результаті принесуть США 50 мільярдів доларів.

У Єльцина такої чіткості не спостерігається, ні слова немає про економію коштів. Це наводить на невеселі роздуми: чи робив хтось елементарні економічні підрахунки? Тільки офіціозні заяви типу: немало мільярдів карбованців буде заощаджено, якщо вдасться домовитися з американською стороною про ліквідацію протисупутникових систем і неядерних систем протиповітряної оборони... Або: відтепер міста США виключено з реєстру об'єктів, що знаходяться під прицілом російських ядерних ракет... Вашингтон зустрів таку відповідь на свої ініціативи із захопленням, зауваживши, що його стратегічні ракети не перенацілятимуться найближчим часом і міста колишнього СРСР залишаться мішенями для ядерного удару.

В цілому, реакція у світі на пропозицію Росії досить суперечлива. Справа в тому, що нез'ясованим лишається питання щодо нових цілей.

Згідно із заявою прес-секретаря російського президента Вощанова, Б. Єльцин має «мандат» на пропозиції щодо роззброєння, узгоджені з партнерами по СНД «на основі постійної взаємодії з ними та згідно з домовленостями, що їх досягнули керівники співдружності у Мінську, Алма-Аті та Москві». На що Президент України Л. Кравчук в інтерв'ю італійській «Стампа» зауважує: «Єльцин не консультувався зі мною, він діяв самостійно. Його ініціатива щодо роззброєння викликає у нас велику занепокоєність... Якщо стратегічні ракети більше не наведені на Америку, на Захід, то на кого? Проти кого направлятиметься спільна із США космічна оборона? Проти Франції, Англії або проти України?.. Я не визнаю факти, що здійснилися, та те, що він оголошував і обговорював цими днями...»

У пропозиціях російського президента очевидне бажання прискорити рух уперед силою прикладу. Заявлено, зокрема, що Росія передбачає не за сім років, а всього за три зменшити кількість стратегічних наступальних озброєнь на бойовому чергуванні до рівня, узгодженого Договором про скорочення наземних озброєнь (СНО). Необхідно, щоб компетентні спеціалісти прискіпливо зважили, наскільки припустимо в даному випадку вічне прагнення «виконати п'ятирічку за чотири роки».

Політика України з питань роззброєння є непорушною: ліквідувати всю тактичну ядерну зброю до 1 липня цього року, протягом 1994 року — стратегічну і прийти таким чином до без'ядерного статусу. Керівники України наполягають на тому, щоб питання перевірки знищення цих ядерних систем перебувало в компетенції офіційних представників нашої держави, а не будь-якої іншої.

Артем ПРОХОРЕНКО.

Власкори повідомляють

Баку

ЗНОВУ ПРО ПОВЕРНЕННЯ

Друга конференція бакинської регіональної групи Спілки офіцерів України відбулася в столиці Азербайджану. Конференція звернулася до парламенту України з проханням репатріювати офіцерів-українців на Батьківщину. Якщо такої можливості немає, говориться в зверненні, необхідно відкрити представництво Українських Збройних Сил в Азербайджані. До обов'язків такого органу належала б професійна підготовка азербайджанської національної армії.

Ровшан АЛІЄВ.

Єреван

ВСІ УЧНІ — ЗАОЧНИКИ

Вже третій місяць вірменські школярі не сидять за партами. Згідно з наказом Міністерства освіти республіки в школах припинено навчання. Це сталося внаслідок енергетичної кризи, яка охопила всю Вірменію. Нині знайдено оптимальний вихід із ситуації: більшість шкіл перейшло на заочну форму навчання. Учні відвідують школу через день-два і одержують завдання. За оцінками спеціалістів, таким чином школярі не відстануть від навчальної програми.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Бішкек

ХЛІБ ГОРІЛЦІ НЕ ТОВАРИШ

На 30 відсотків у Киргизстані подешевшало борошно першого і другого сортів, а також вироби з нього. Не подорожчало молоко та деякі види сиру. Дотація молокозаводам виплачується з республіканського бюджету. За рахунок підвищення цін на алкогольні напої дотується випуск хліба та хлібобулочних виробів. Нині «Русская водка» в Киргизстані коштує 80 карбованців.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Мінськ

НОМЕНКЛАТУРА БЕЗСМЕРТНА!

Воістину крилатою стає ця фраза. Як би не змінювався політичний вітер, а багато високопоставлених чиновників залишається на «плаву». Останній приклад—цьому підтвердження. Трудився свого часу на посаді Голови Верховної Ради БРСР Таразевич, але обрали його головою комісії союзного парламенту. Країна розпалася, і шановний Георгій Станіславович знову з'явився на політичному небосхилі республіки. Вперше створено Комітет з геодезії при уряді Білорусі, і його головою призначено... Таразевича.

Віктор ХОРОШКО.

Зі світу — по факту

Джакартський муніципалітет заборонив використовувати у межах міста рекламу іноземними мовами. За порушення передбачено грошовий штраф або тюремне ув'язнення строком до трьох місяців. Так індонезійці мають намір боротися за збереження самобутності своєї культури.

* * *

Китай подав позов на 150 тисяч доларів бразильській компанії, яка поставила торік 240 тонн рибного філе, що виявилося сурогатом, виготовленим із шкір тварин. Згідно з висновком експертів, підробка містить велику кількість канцерогенних сумішей і досить небезпечна для здоров'я людей.

* * *

У міжнародному аеропорту індійського міста Бомбей виявлено найбільший у країні за останній час контрабандний вантаж — понад 213 кілограмів золота вартістю 105 мільйонів 700 тисяч рупій (приблизно чотири мільйони доларів).

* * *

«Полюбовні» оборудки між власниками автомашин і їх викрадачами дістали широкого розмаху у ПАР. Усе більше «аматорів» легкої наживи розуміють, наскільки вигідна для них роль «постраждалих» і добровільно погоджуються бути пограбованими. Бо у випадку вдалої «операції» жертва одержує компенсацію від страхової компанії і частину від продажу свого колишнього автомобіля.

* * *

Якщо вірити щотижневику «Санді Стар», що видається в Йоганнесбурзі, то тамтешня сильна стать скаржиться на постійні приставання дам, які займають керівні посади. Начальниці взяли моду затримуватися на роботі довше, ніж потрібно чоловікові, і різними методами примушувати їх до любовних втіх. Часи міняються, а начальники залишаються начальниками, сказав один із службовців, який став «жертвою» чергового службового роману.

* * *

Днями у місті Ханья на острові Крит озброєний злочинець увірвався в супермаркет і примусив касирів віддати йому денну виручку — приблизно мільйон драхм. А в місті Ретімнон на цьому ж острові за аналогічних обставин службовці універмагу виявили кмітливість. Вони віддали нальотчикам сумку, набиту не грошима, а рахунками й листами.

Передано в номер

Росія, Україна, Білорусь і Казахстан виконують свої плани гарантування безпеки та демонтажу ядерної зброї, яка знаходиться на їх території. Таку думку на слуханнях у сенатському комітеті у справах збройних сил конгресу США висловив заступник держсекретаря Сполучених Штатів Р. Бартоломʼю.

Втім, голова комітету С. Нанн висловив занепокоєння з приводу того, що адміністрація Буша ще не вирішила, яким чином допомагати демонтувати ядерну зброю колишнього Радянського Союзу. На цю допомогу конгрес США виділив восени минулого року 400 мільйонів доларів.

* * *

Необхідно приступити до розподілу колишньої союзної власності за кордоном СНД. Таку думку висловив повноважний представник України у Росії В. Крижанівський.

В. Крижанівський вважає, що долю кожної держави СНД під час розділу зарубіжного майна було б правильно зробити її ідентичною долі зовнішнього боргу. Для України зокрема, вона становить 16,4 відсотка. Україна, продовжив він, є великою європейською державою і хотіла б мати ефективні відносини буквально з усіма країнами.

* * *

У світі тривають драматичні феноменальні зміни, заявив міністр оборони США Р. Чейні, виступаючи у Вашингтоні на засіданні ради опіки Гуверовського інституту війни, революції і миру.

«Ми ніколи не вели війну з Радами, — продовжив Чейні. — Ми ніколи не вели «гарячої війни» в Європі, але наша готовність розмістити війська на території іноземних держав, провадити стратегію стримання, розмістити сили стримання тут, у себе вдома, визначило майбутнє, визначило хід історії. Це як раз те, що ми маємо робити сьогодні по мірі прийняття нової стратегії». Ця стратегія, підкреслив він, не припускає неподіваного спалаху воєнних дій і виключає можливість виникнення тотальної ядерної війни між США і колишнім Радянським Союзом.

Розпад СРСР, заявив на закінчення Р. Чейні, «цілком очевидно відповідає нашим інтересам».

Телеграфним рядком з Донецька

НА ТЕ ВОНА Й БАТЬКІВЩИНА

Для індивідуального житлового будівництва колишнім воїнам-«афганцям» Зорянська сільська Рада Мар'їнського району виділила із земель колгоспу «Батьківщина» близько двох гектарів.

ЩОДНЯ — ЧЕРВІНЕЦЬ

на харчування та проїзд отримуватимуть трудівники Донецького бавовняного комбінату. Дотацію виділятимуть із бюджету підприємства.

СПАСИБІ ГОЛЛАНДЦЯМ

У Донецьк із Голландії надійшла чергова партія вантажу гуманітарної допомоги — близько 3 тонн молочних продуктів. Адреса конкретна — Будинок дитини «Малятко».

ЦИГАРКИ НА КІЛОГРАМИ

На деяких шахтах Добропілля браковані цигарки продають гірникам, як сосиски, — на вагу. За кілограм — 40 карбованців.

5 ПОСТРІЛІВ «ПІД МУХОЮ»

У Донецьку стріляють не лише рекетири. Капітан карного розшуку Ю. Гончаров, перебуваючи в нетверезому стані, зипустив із табельної зброї 5 куль у власну... дружину.

СЛОВО І МУЗИКА

Літературно - музичну вітальню відкрито в Красноармійську. Її засновники — місцева бібліотека імені Т. Шевченка, товариство книголюбів і музична школа.

Юрій ДОЦЕНКО.

Анонс

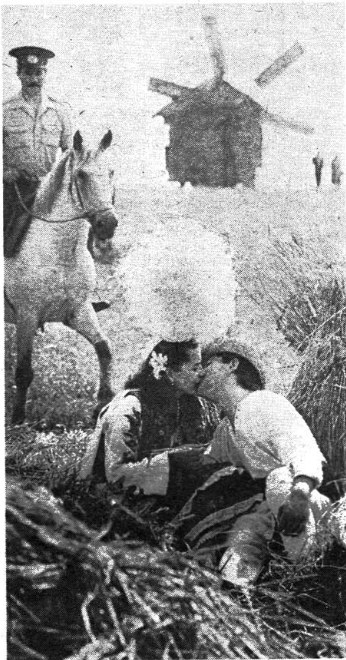
ДО РЕДАКЦІЇ ДЗВОНИТИ НЕ ТРЕБА

З Ізраїлю до Києва з благодійною метою прибув президент Міжнародної асоціації парапсихології Ростислав Амстиславський. Асоціація займається багатьма видами нетрадиційної медицини, береться за лікування раку, СНІДу та інших складних хвороб, має власні методи виведення з організму радіонуклідів. Мета приїзду Амстиславського — безкоштовні лікувальні сеанси, відкриття курсів для екстрасенсів і, можливо, входження України, котра традиційно славиться своїми травниками та знахарями, до цієї асоціації. Сьогодні її членами є Ізраїль, Канада й Голландія. До редакції вже телефонують зацікавлені особи. Щоб полегшити собі й без того клопітне життя, повідомляємо телефон Амстиславського в Києві: 267-18-97.

Ольга КУНГУРЦЕВА.

Справи кримінальні

ШАРИКОВИ У ПРИГОДІ НЕ СТАНУТЬ

«Доки ми не наростимо виробництво, доки будемо тільки охороняти, конфіскувати і ділити — нічого в нас не буде. Хоч усі одягнемо міліцейську форму...», — сказав на розширеному засіданні колегії МВС України, яке відбулося 5 лютого, голова Київської облради В. Синько. Мова йшла про підсумки роботи за минулий рік і про перспективи на майбутнє. Саме тому участь у роботі колегії взяли голови обласних Рад народних депутатів, міністр юстиції В. Бойко, народні депутати України В. Чорновіл та Я. Кондратьєв, Прем'єр-міністр України В. Фокін.

Як повідомив у своїй доповіді міністр внутрішніх справ України генерал-полковник А. Василишин, на розвиток інфраструктури міліції знадобиться за умов лібералізації цін близько 8,5 мільярда карбованців. І саме тому їй «треба вчитися заробляти гроші». Адже ні для кого не секрет, що злочинні угруповання оснащені значно краще за правоохоронців. Та, незважаючи на це, працівниками органів внутрішніх справ знешкоджено 500 організованих груп злочинців. Проте за минулий рік залишились нерозкритими 190 тисяч злочинів, а з урахуванням минулих років ця цифра сягає 558 тисяч. Зараз у розшуку знаходиться 3218 стволів вогнепальної зброї, крадіжки якої із складів значно зросли.

Щоб запобігти погіршенню ситуації, планується створити спеціальний фонд оплати інформації. «Нехай громадяни знають, що за цінну інформацію ми будемо платити», — сказав А. Василишин. Що б не говорили, а така практика існує у всіх країнах світу, на які ми з вами киваємо: «От, мовляв, як там живуть!» Але ж там і працюють! І наша міліція не дурніша за їхню поліцію — вона теж може до 50 відсотків злочинів розкривати протягом 24 годин. Різниця полягає в тому, що поліцію поважають, а міліцію, на жаль, зневажають.

Для поліпшення стану справ планується деякі середні школи міліції перетворити на вищі, збільшити кількість і покращити якість підготовки слідчих, скоротити «паперотворчість». Словом, форми і методи роботи міліції будуть удосконалюватись, з органів внутрішніх справ будуть звільнятися люди, моральні якості яких завдають шкоди престижу міліції. 165 співробітників органів не лише звільнені, а й відбувають покарання за скоєні ними злочини.

А кількість проблем збільшується. Ось і Росія вимагає «забрати» на Україну 10 тисяч осіб, які були засуджені судами нашої держави, а відбувають покарання на території сусідньої. В Україні ж таких — 152 тисячі. І всіх треба одягти, нагодувати і поселити. Сільгосппродукцією ж установи системи забезпечують її лише на 30 відсотків...

Недарма, за словами В. Фокіна, «уряд стурбований станом правопорядку в Україні». Але, зважаючи на те, що дифірамбів один одному на засіданні колегії не співали і визначали персональну відповідальність посадових осіб за те чи інше завдання, нам з вами, шановні співгромадяни, слід-таки сподіватися на краще.

Катерина ВОРОНЕНКО.

Фотоетюд Олександра КЛИМЕНКА.

Офіційна хроніка

ПРОКУРОРИ РАДЯТЬ...

Днями у Генеральнй прокуратурі України відбулася конференція, де розглядались функції та напрямки діяльності прокуратур різних країн. У її роботі взяли участь практичні працівники прокуратур та вчені в галузі права Бельгії, Італії, Німеччини, США, Франції, працівники Генеральної прокуратури України, обласних, транспортних, військових прокуратур, представники Верховного суду, Вищого арбітражного суду, міністерств юстиції, внутрішніх справ, Служби національної безпеки, наукових та юридичних навчальних закладів України.

Відкриваючи конференцію, Генеральний прокурор України, кандидат юридичних наук В. Шишкін зазначив, що такий поважний форум за участю зарубіжних спеціалістів у галузі права проходить уперше в історії прокуратури України.

Генеральний прокурор висловив вдячність пану Гевко із США за активну участь в організації й проведенні цієї конференції.

Про діяльність прокуратури, її взаємовідносини з судами, поліцією та іншими державними органами говорили член кабінету Міністерства юстиції Франції Ів Шарпанель, професор права Марк Шател (Бельгія), доктор Еджеміо Сельваджі (Італія), професор права Вальтер Рудольф (Німеччина), професор конституційного права Герман Шварц (США). Ректор інституту підвищення кваліфікації працівників прокуратури В. Пінаєв, інші працівники прокуратури зупинилися на правових основах діяльності прокуратури, що визначені Конституцією та недавно прийнятим Законом України «Про прокуратуру».

Учасники конференції дійшли висновку, що проведення подібних заходів сприятиме розширенню міжнародних зв'язків, удосконаленню роботи, особливо тієї, яка стосується захисту інтересів та прав людини.

Знак біди

БАНКРУТСТВО ГАЗЕТИ

Першою на Чернігівщині збанкрутувала срібнянська райгазета. Коштів, одержаних від передплати, вистачило лише на місяць роботи.

— Ми продали редакційну «Ниву», — говорить редактор Л. Опришко. — Відмовились від кількох телефонів. Скоротили чотирьох працівників. Але все одно в лютому коштів не вистачило для оплати праці поліграфістів.

Вісім журналістів поки що не безробітні — випускають ранкову радіогазету.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Факт і коментар

УКРАЇНСЬКИЙ ВАРІАНТ ФАТЕРЛЯНДУ

Указ Президента України про створення «Українсько-німецького фонду», підписаний нещодавно, — подія значної політичної та моральної ваги. Це один з тих гуманних актів, який, безумовно, додає нових людяних рис до загального обличчя молодої незалежної держави, що вибудовує свою внутрішню і зовнішню політику на засадах поваги до прав людини, відновлення історичної справедливості.

Так оцінили цей документ мої співрозмовники — голова Товариства німців України «Відродження» Микола АЙРІХ та генеральний директор новоствореного Фонду Іван ГОФМАН.

Вони розповіли, що до 1939 року на Україні, зокрема в її південних регіонах проживало близько 400 тисяч німців. На той час існувало 9 національних районів, з яких німецьке населення насильно було депортовано у східні та північні регіони колишнього Союзу. Тепер, звісно, вони мають бажання і законне право повернутися на землю своїх батьків. Але такої структури чи організації, яка б займалася реалізацією цієї проблеми, досі не було.

Ініціативу виявило правління Товариства німців України, члени якого попередньо побували в тих областях, де колись жили їхні предки. На місцях було вивчено можливості, адже прийняти певну кількість переселенців — справа нелегка. Керівники обласних виконкомів поставилися з великим розумінням до цієї ідеї, всебічно підтримали її. Пізніше, коли стало ясно, що спільними зусиллями проблему вирішити можна, пропозиції було подано на розгляд уряду, який схвалив ініціативу. Тож було розроблено цілий комплекс соціально-економічних питань, без вирішення яких переселення значної кількості сімей було б неможливим. Адже йдеться не про наметові містечка, а про цивілізовану організацію життя й побуту людей, забезпечення їх нормальними робочими місцями тощо.

Не треба забувати, як зазначали мої співрозмовники, й про моральний бік справи. Німцям Поволжя, як відомо, уряд Росії багато що обіцяв, та знаємо, чим це скінчилося. Тому багато хто зневірений. Необхідна була й роз'яснювальна робота. Люди повинні знати, що їх конкретно чекає і на що вони можуть розраховувати.

Про яку кількість переселенців зараз можна вести мову? Щодо цифр, то тут доцільно бути обережними. Адже це може бути і 100, і 200 тисяч, а, можливо, й значно більше. Все залежить від нашої ініціативності, організованості, від можливостей регіонів і, звісно, від бажання людей поміняти місце прописки. У всякому разі, саме цей, будемо говорити, український варіант, більш привабливий для потенціальних переселенців. Можна сказати, що в традиційних зонах колишнього проживання німців — у Херсонській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Дніпропетровській, Донецькій областях, у Криму — буде розгорнуто роботу Фонду по підготовці створення належних умов для прийняття бажаючих сюди повернутися. Принаймні, є попередні домовленості з керівниками виконкомів обласних Рад, розробляються конкретні варіанти. Гадаємо, що протягом трьох років підготовчі роботи буде здійснено, і процес переселення стане необоротним. Принаймні, ми робитимемо все від нас залежне. Тішить те, що маємо підтримку, одержуємо допомогу. Тобто переконані, що нам вдасться цю проблему успішно вирішити.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

НА

Проїзд Москви Києві, а атру іме Хостіков нув на просто попрацю театрі з Романа чі, вихо сцени. а головн му, що стове с торс Зда наш ків дося знання. лишає с йому, а діапазон жодному тісно в й на на Ще о ківе́ць скоро їд гу, не н сячне тв от коли тор уні Григорі шись в Лит Кана

К

Марків повірили почули що Росія чинитиме роджува За кі Бугаївськ межу М область) (Воронез прибув При пов дунку, з перевіс. но, мов нами. І які деся гідно о враз на гам, і су ся, так р Втім, ввічливі ють нак більшого го Воро

Якос геолог ну Воло тів, що селяни буру гл ловік, Почу про с нець, я ють спо мир за є щось дібрав Вінниц За «страви біологі Кулик. жень б при до ни (так у раціо дівлі д

ШАРИКОВИ У ПРИГОДІ НЕ СТАНУТЬ

Доки ми не наростимо виробницт-
доки будемо тільки охороняти, кон-
ковувати і ділити — нічого в нас не
е. Хоч усі одягнемо міліцейську
ому...», — сказав на розширеному
данні колегії МВС України, яке від-
лося 5 лютого, голова Київської обл-
и В. Синько. Моза йшла про під-
ки роботи за минулий рік і про
спективи на майбутнє. Саме тому
сть у роботі колегії взяли голови об-
них Рад народних депутатів, міністр
иції В. Бойко, народні депутати Ук-
ни В. Чорновіл та Я. Кондратьєв,
ем'єр-міністр України В. Фокін.

к повідомив у своїй доповіді мі-
р внутрішніх справ України генерал-
ковник А. Василишин, на розвиток
раструктури міліції знадобиться за
ов лібералізації цін близько 8,5 мі-
рда карбованців. І саме тому їй
еба вчитися заробляти гроші». Ад-
ні для кого не секрет, що злочинні
упования оснащені значно краще за
авоохоронців. Та, незважаючи на це,
цівниками органів внутрішніх справ
шкоджено 500 організованих груп
чинців. Проте за минулий рік зали-
ись нерозкритими 190 тисяч злочи-
а з урахуванням минулих років ця
ра сягає 558 тисяч. Зараз у розшу-
знаходиться 3218 стволів вогнепаль-
зброї, крадіжки якої із складів
чно зросли.

Щоб запобігти погіршенню ситуації,
нується створити спеціальний фонд
ати інформації. «Нехай громадяни
ють, що за цінну інформа-
ми будемо платити», — сказав
Василишин. Що б не говорили, а та-
практика існує у всіх країнах світу,
які ми з вами киваємо: «От, мовляв, як там живуть!» Але ж там і працюють! І наша міліція не дурніша за їхню поліцію — вона теж може до 50 відсотків злочинів розкривати протягом 24 годин. Різниця полягає в тому, що поліцію поважають, а міліцію, на жаль, зневажають.

Для поліпшення стану справ планується деякі середні школи міліції перетворити на вищі, збільшити кількість і покращити якість підготовки слідчих, скоротити «паперотворчість». Словом, форми і методи роботи міліції будуть удосконалюватись, з органів внутрішніх справ будуть звільнятися люди, моральні якості яких завдають шкоди престижу міліції. 165 співробітників органів не лише звільнені, а й відбувають покарання за скоєні ними злочини.

А кількість проблем збільшується. Ось і Росія вимагає «забрати» на Україну 10 тисяч осіб, які були засуджені судами нашої держави, а відбувають покарання на території сусідньої. В Україні ж таких — 152 тисячі. І всіх треба одягти, нагодувати і поселити. Сільгосппродукцією ж установи системи забезпечують її лише на 30 відсотків...

Недарма, за словами В. Фокіна, «уряд стурбований станом правопорядку в Україні». Але, зважаючи на те, що дифірамбів один одному на засіданні колегії не співали і визначали персональну відповідальність посадових осіб за те чи інше завдання, нам з вами, шановні співгромадяни, слід-таки сподіватися на краще.

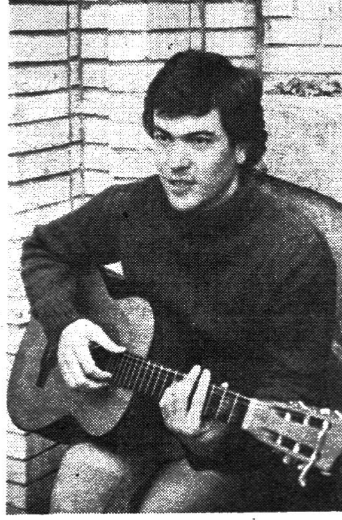
Катерина ВОРОНЕНКО.

Фотоетюд Олександра КЛИМЕНКА.

Наші мандрівки

МАЛЕНЬКІ ДРАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДРАМИ

Проїздом з Лондона до Москви побував удома, в Києві, актор столичного театру імені Франка Анатолій Хостікоєв. Ні, він не покинув національну драму — просто прийняв запрошення попрацювати у московському театрі знаменитого режисера Романа Віктюка, теж, до речі, вихованця української сцени. Що б там не казали, а головна причина — в тому, що Хостікоєв не використовує свого багатющого акторського потенціалу вдома. Зда..., мусим... діти, що наш актор ще до ...рока років досяг міжнародного визнання. Але водночас не полишає сум і навіть сором — йому, артистові з творчим діапазоном, що не снився жодному Шварценеггерові, — тісно в нашому бідному кіно й на нашій бідній сцені.

Ще один блискучий франківець — Богдан Ступка — скоро їде на Кубу. Слава Богу, не назовсім, а у двомісячне творче відрядження. А от колишній київський актор унікального обдарування Григорій Гладій, не прижившись вдома, мандрував по Лит... Москві, ...инився в Кана... в ...одному з тамтешніх французьких театрів. Недавно по радіо звучало його інтерв'ю. Українською мовою. Але — жодного слова про Україну. Є люди, котрі мовчать про те, що їм занадто болить...

Христофор ГРУША.

Портрет Анатолія Хостікоєва з архіву Миколи МАКСИМОВА.

КВАРТИРА, ПО...

Про цю дивовижну квартиру я почув майже рік тому. Мовляв, діється в ній казна-що! Полтергейст, барабашки, привиди, стовп енергетики... Тож переступав поріг, повірте, з острахом.

— Заходьте, — ввічливо запросив господар. — У нас ювілей — сьогодні виповнюється роковина, як трапилось основне.

Одразу скажу, що для сім'ї Дроботенків усе це, як говориться, до «лампочки». Алла Василівна та Леонід Миколайович інтелігентні, освічені люди, працюють на відповідальних посадах, і в рекламі своєї незвичайності чи надзвичайності не мають жодної потреби. Вони просто хочуть розібратися, що з ними коїться, гарне воно чи погане, яких наслідків чекати. Бо від того, що робиться, справді може «дах поїхати». Виручають Дроботенків міцна психіка, витримка і реальне сприйняття, здавалося б, зовсім нереального.

— Переміну в своєму організмі я помітила в 1986 році, — розповіла Алла Василівна. — Повернулася з курорту 10 травня і з того дня почалося постійне поколювання в тілі, «горіння» щік, голови. Думала, що це «дає» Чорнобиль, адже після купання ставало легше.

Потім довелося перевезти до себе з Харкова хворого батька. Одного разу він сказав, що вночі до нього заходив якийсь високий чоловік у чорному, а через кілька днів уже я відчувала в квартирі чиюсь присутність.

Із заплющеними очима чітко бачила всю кімнату. Відчинялися двері, й невидима істота сідала поруч. Якось прийшла симпатична жінка і привела маленького хлоп-

Неймові...

чика. «Пог...
ла вона йо...
близився і...
я зчинила...
Згодом...
мої руки т...
опускалися...
вагомим. ...
ливе — м...
би я — ві...
На робо...
блокнот і...
«Хто ви?»...
сати. Є пл...
ній мешка...
до людей. ...
логічні, а...
розмножу...
кубатора»...
ська. Зріс...
рів. Живу...
мною прац...
Завдання...
рятувати З...
Чені й І...
Ісага. З не...
ліпше. Ми...
якісь міст...
на переда...
ші двоє пр...
ти — мал...
казкові гн...
купити пер...
один із ни...
зини, де...
ціально об...
було.
Я не мо...
Прокинус...
рого ранк...
«Приємно...
— «Будь...
би живуть...
день народ...
— Про...
я, — втр...
Леонід Ми...
дня Алла...
і тут поча...
вірне. Її з...

...РАДЯТЬ...

...дичних на-
...начив, що
...форум за
...к спеціа-
...ава прохо-
...рії проку-

...окурор ви-
...ану Гевко
...у участь в
...еденні цієї

...прокурату-
...сини з су-
... іншими
...ами гово-
... Міністер-
...ції Ів Шар-
...р права
...ьгія), док-
...ваджі (Іта-
...ва Вальтер

Рудольф (Німеччина), професор конституційного права Герман Шварц (США). Ректор інституту підвищення кваліфікації працівників прокуратури В. Пінаєв, інші працівники прокуратури зупинилися на правових основах діяльності прокуратури, що визначені Конституцією та недавно прийнятим Законом України «Про прокуратуру».

Учасники конференції дійшли висновку, що проведення подібних заходів сприятиме розширенню міжнародних зв'язків, удосконаленню роботи, особливо тієї, яка стосується захисту інтересів та прав людини.

Знак біди

БАНКРУТСТВО ГАЗЕТИ

Першою на Чернігівщині збанкрутувала срібнянська райгазета. Коштів, одержаних від передплати, вистачило лише на місяць роботи.

— Ми продали редакційну «Ниву», — говорить редактор Л. Опришко. — Відмовились від кількох телефонів. Скоротили чотирьох працівників. Але все одно в лютому коштів не вистачило для оплати праці поліграфістів.

Вісім журналістів поки що не безробітні — випускають ранкову радіогазету.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Реалії

Казав мені Єльцин...

Марківські господарники не повірили власним вухам, коли почули заяву Єльцина про те, що Росія своїх кордонів не зачинятиме і купонами не відгороджуватиметься.

За кілька днів до того на Бугаївський митний пост, на межу Марківського (Луганська область) та Кантемирівського (Воронезька область) районів прибув Воронезький ЗМОП. При повному захисному обладунку, з «калашниковими» напереваіс. Місцевій міліції, видно, ... довіри н...: ще домовл...ся з сусіда... марківчанами. І давній дружбі сусідів, які десятками років взаємовигідно обмінювали ліс на цеглу, враз настав кінець. І сам не гам, і сусіду не дам. Мучитися, так разом.

Втім, дебелі і підкреслено ввічливі хлопці лише виконують наказ. І при цьому, здебільшого, байдикують: що з того Воронежа вивезеш, якщо і товару нема, і все за паспортами продається...

Сергій СКИБА.
Луганська область.

ДО РЕЧІ

І треба ж такому статися, коли замітка Сергія Скиби вже була підготовлена до друку, в редакції пролунав телефонний дзвінок з Луганської області. Дзвонив мешканець села Новобіле (тезки селища Воронезької області) Олександр Костенко:

— Митний КПП з боку Росії нагадує десант часів Великої Вітчизняної... Наші двійко «зелененьких» міліціонерчиків на їх тлі ніби невидимі. Так ось, «десантники» якось вночі влаштували стрілянину: що там скоїлось — не скажу, але тепер багатьом видається, що вони при ділі.

Власна інформація «ГУ».

Коротко

ШКОЛА П'ЯТИ КОТІВ

У Херсоні створено клуб «Білий лотос», де сповідують кунг-фу. Тигр, леопард, пантера, ягуар і дикий кіт — тварини, яким вклоняються кунг-фуїсти, вважаючи, що це допоможе сягнути вершин духовності, самомобілізації й філософського самопізнання. Вони мріють про будівництво власного храму.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

...КРАЇНСЬКИЙ ВАРІАНТ ФАТЕРЛЯНДУ

**...раїнсько-ні-
...ія значної
...них актів,
...льного об-
...дує свою
...ти до прав**

**... — голова
...ла АЙРІХ
...Іван ГОФ-**

...тих облас-
... жили їхні
...х було ви-
...сті, адже
...лькість пе-
...рава нелег-
...ласних ви-
...лися з ве-
... до цієї
...римали її.
...тало ясно,
... зусиллями
...и можна,
... подано на
...ий схвалив
...уло розроб-
...екс соці-
... питань,
...ких пересе-
...лькості сі-

мей було б неможливим. Адже йдеться не про наметові містечка, а про цивілізовану організацію життя й побуту людей, забезпечення їх нормальними робочими місцями тощо.

Не треба забувати, як зазначали мої співрозмовники, й про моральний бік справи. Німцям Поволжя, як відомо, уряд Росії багато що обіцяв, та знаємо, чим це скінчилося. Тому багато хто зневірений. Необхідна була й роз'яснювальна робота. Люди повинні знати, що їх конкретно чекає і на що вони можуть розраховувати.

Про яку кількість переселенців зараз можна вести мову? Щодо цифр, то тут доцільно бути обережними. Адже це може бути і 100, і 200 тисяч, а, можливо, й значно більше. Все залежить від нашої ініціативності, організованості, від можливостей регіонів і, звісно, від бажання людей поміняти місце прописки. У всякому разі, саме цей, будемо говорити, український варіант, більш привабливий для потенціальних переселенців. Можна сказати, що в традиційних зонах колишнього проживання німців — у Херсонській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Дніпропетровській, Донецькій областях, у Криму — буде розгорнуто роботу Фонду по підготовці створення належних умов для прийняття бажаючих сюди повернутися. Принаймні, є попередні домовленості з керівниками виконкомів обласних Рад, розробляються конкретні варіанти. Гадаємо, що протягом трьох років підготовчі роботи буде здійснено, і процес переселення стане необоротним. Принаймні, ми робитимемо все від нас залежне. Тішить те, що маємо підтримку, одержуємо допомогу. Тобто переконані, що нам вдасться цю проблему успішно вирішити.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Ідея для уряду

САЛО З ГЛИНИ

Якось геолог Побузького геологорозвідувального загону Володимир Грицик помітив, що під берегом Горині селянин вантажив на підводу буру глину. Як пояснив чоловік, її люблять свині.

Почуте, нагадало геологові про сибірську глину-солонець, яку також полюбляють споживати звірі. Володимир зацікавився, а чи це не є щось аналогічне. Отож відібрав проби і направив у Вінницький інститут кормів. За вивчення загадкової «страви» взявся кандидат біологічних наук Михайло Кулик. У результаті досліджень було встановлено, що при добавці сапонітової глини (так її назвали науковці) у раціон свиням строк відгодівлі до забійної ваги зменшувався на один місяць, а приріст зростав на 19 процентів. Аналогічні результати були і при добавці бурої глини у раціон худоби та птиці. Та надзвичайно цікавим був ще один результат. Як з'ясувалося, після споживання сапонітових добавок худобою, у молоці на 20 процентів зменшувався вміст стронцію-90. Це наштовхнуло на ще одне дослідження. Почали застосовувати сапоніти для очищення води. Результат сенсаційний — вміст стронцію зменшувався на 50, а цезію-107 майже на 80 відсотків.

Отримавши такі блискучі результати, за роботу взялися геологи. Вони встановили, що сапонітові глини на Україні в основному залягають великими пластами у Славутському та Ізяславському районах Хмельницької області. Найбільш перспективні поклади знайдено біля села Варварівка, де сапонітові ресурси складають понад 50 мільйонів тонн. Навіть цієї кількості достатньо не тільки для тваринників України, а й організації експорту.

Геологи свою справу зробили. Тепер все залежить від оперативності уряду та кмітливості господарників. Ніхто не заперечуватиме, якщо ближчим часом глина обернеться на українське сало. Та ще й позбавлене радіації!

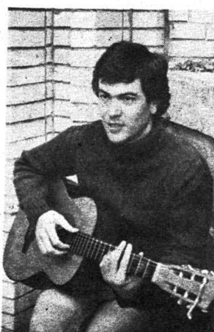
Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

КІ...

Потішан...
фільму «...
легкою па...
п'яну ге...
свою і чу...
міг уявит...
сумських...
Ю. Саєнк...
«влипне»...
доподібну...
— абсолю...
Напере...
Юрій Вас...
зити по м...
центру пр...
ли на з...
Суми-това...
мо до ва...
завантажу...
прийомо-з...
пова йому...
каже: «А...
ти, голубе...
І показує...
з гречко...
леного п...
крадене, ...
не було в...
та відмов...
го ж обі...
послугу, ...
ся язик. ...
кмети бу...
волапово...
Вулиця...
будинок...
Будучи в...

Наші мандрівки

...ЛЕНЬКІ ДРАМИ ...НАЛЬНОЇ ДРАМИ

Лондона до з удома, в оличного те-ка Анатолій ін не поки-драму — запрошення осковському о режисера теж, до ре-української не казали, на — в то-не викори-тающого ак-в вдома. діти, що рока ро-одного ви-ючас не по-ть сором — з творчим не снився енеггерові,— ідному кіно ці сцені. кучий фран-Ступка — . Слава Бо-а у двомі-ядження. А вський ак-обдарування не прижив-дрував по инився в в тамтеш-ніх французьких театрів. Недавно по радіо звучало його інтерв'ю. Українською мовою. Але — жодного слова про Україну. Є люди, котрі мовчать про те, що їм занадто болить...

Христофор ГРУША.

Портрет Анатолія Хостікоева з архіву Миколи МАКСИМОВА.

Реалії

...мені Єльцин...

дарники не ухам, коли ина про те, донів не за-и не відго-...товару нема, і все за паспортами продається».

Сергій СКИБА.
Луганська область.

ДО РЕЧІ

І треба ж такому статися, коли замітка Сергія Скиби вже була підготовлена до друку, в редакції пролунав телефонний дзвінок з Луганської області. Дзвонив мешканець села Новобіле (тезки селища Воронезької області) Олександр Костенко:

— Митний КПП з боку Росії нагадує десант часів Великої Вітчизняної... Наші двійко «зелененьких» міліціонерчиків на їх тлі ніби невидимі. Так ось, «десантники» якось вночі влаштували стрілянину: що там скоїлось — не скажу, але тепер багатьом видається, що вони при ділі.

о того на й пост, на (Луганська мирівського) районів ий ЗМОП. ному обла-ковими» на-іліції, вид-: ще до-марківча-жбі сусідів, взаємови-на цеглу, сам не зм. Мучити-підкреслено ше викону-цьому, зде-ть: що з то-еш, якщо і

Власна інформація «ГУ».

Ідея для уряду

...АЛО З ГЛИНИ

Побузького ного заго-ицин помі-ом Горині на підводу яснив чо-свині. геологові лину-соло-полюбля-. Володи-чи це не Отож ві-направив у ут кормів. загадкової кандидат Михайло ит дослід-лено, що тової гли-науковці) рок відго-вагга змен-шувався на один місяць, а приріст зростав на 19 процентів. Аналогічні результати були і при добавці бурої глини у раціон худоби та птиці. Та надзвичайно цікавим був ще один результат. Як з'ясувалося, після споживання сапонітових добавок худобою, у молоці на 20 процентів зменшувався вміст стронцію-90. Це наштовхнуло на ще одне дослідження. Почали застосовувати сапоніти для очищення води. Результат сенсаційний — вміст стронцію зменшувався на 50, а цезію-107 майже на 80 відсотків.

Отримавши такі блискучі результати, за роботу взялися геологи. Вони встановили, що сапонітові глини на Україні в основному залягають великими пластами у Славутському та Ізяславському районах Хмельницької області. Найбільш перспективні поклади знайдено біля села Варварівка, де сапонітові ресурси складають понад 50 мільйонів тонн. Навіть цієї кількості достатньо не тільки для тваринників України, а й організації експорту.

Геологи свою справу зробили. Тепер все залежить від оперативності уряду та кмітливості господарників. Ніхто не заперечуватиме, якщо ближчим часом глина обернеться на українське сало. Та ще й позбавлене радіації!

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

КВАРТИРА, ПОВНА ІНОПЛАНЕТЯН

Неймовірно, але...

Про цю дивовижну квартиру я почув майже рік тому. Мовляв, діється в ній казна-що! Полтергейст, барабашки, привиди, стовп енергетики... Тож переступав поріг. повірте, з острахом.

— Заходьте, — ввічливо запросив господар. — У нас ювілей — сьогодні виповнюється роковина, як трапилось основне.

Одразу скажу, що для сім'ї Дроботенків усе це, як говориться, до «лампочки». Алла Василівна та Леонід Миколайович інтелігентні, освічені люди, працюють на відповідальних посадах, і в рекламі своєї незвичайності чи надзвичайності не мають жодної потреби. Вони просто хочуть розібратися, що з ними коїться, гарне воно чи погане, яких наслідків чекати. Бо від того, що робиться, справді може «дах поїхати». Виручають Дроботенків міцна психіка, витримка і реальне сприйняття; здавалося б, зовсім нереального.

— Переміну в своєму організмі я помітила в 1986 році, — розповіла Алла Василівна. — Повернулася з курорту 10 травня і з того дня почалося постійне поколювання в тілі, «горіння» щік, голови. Думала, що це «дає» Чорнобиль, адже після купання ставало легше.

Потім довелося перевезти до себе з Харкова хворого батька. Одного разу він сказав, що вночі до нього заходив якийсь високий чоловік у чорному, а через кілька днів уже я відчувала в квартирі чиюсь присутність.

Із заплющеними очима чітко бачила всю кімнату. Відчинялися двері, й невидима істота сідала поруч. Якось прийшла симпатична жінка і привела маленького хлопчика. «Погладь її», — сказала вона йому. Коли він наблизився і простяг ручення, я зчинила лемент.

Згодом страх зник. Часто мої руки то піднімалися, то опускалися, тіло ставало невагомим. Бувало щось жахливе — мене трясло так, ніби я — вібраційна машина.

На роботі взяла ручку, блокнот і подумки запитала: «Хто ви?» Рука почала писати. Є планета Вампф. На ній мешкають істоти, подібні до людей. Щоправда, не біологічні, а енергетичні, й розмножуються способом «інкубатора». Віра — християнська. Зріст — 160 сантиметрів. Живуть 200 років. Зі мною працюють Чені й Ремо. Завдання вампфовців — порятувати Землю від нещасть.

Чені й Ремо змінила жінка Ісага. З нею було набагато ліпше. Ми літали, я бачила якісь міста, людей. Потім вона передала мене Дені. Перші двоє приходили до кімнати — маленькі, низенькі, мов казкові гноми. Коли задумала купити перстень з аметистом, один із них назвав два магазини, де він є. Точно! Спеціально об'їздила інші — не було.

Я не можу позбутися їх. Прокинусь і вже чую: «Доброго ранку». Сідаю їсти — «Приємного апетиту». Чхну — «Будь здорова». Вони ніби живуть у мені. А торік на день народження...

— Про це вже розповім я, — втрутився в розмову Леонід Миколайович. — Того дня Алла прилягла на канапу, і тут почалося щось неймовірне. Її затіпало, стало викручувати. Але це не було схожим, наприклад, на приступ епілепсії. Там відчуваєш фізичну, матеріальну переміну, а з Алли ніби виходила душа. Тіло здавалося якоюсь оболонкою, живою і водночас неживою масою. Її кинуло на підлогу. Я підставив руки, але вона пройшла крізь них, як вода. Тричі намагався підняти і не міг. Певне, це був, як говорять спеціалісти, астрал: тіло тут, а душа, енергія людини десь там. Я інтуїтивно водив над нею долонями, всі помисли і почуття спрямував їй на допомогу. Через кілька хвилин Алла розплющила очі й, глибоко зітхнувши, ніби після міцного сну, сказала: «Ой, як я тобі вдячна!»

У цій квартирі побувало кілька екстрасенсів, і кожний встановив, що через неї проходить стовп сильної енергетики. Навіть вказали місце й окреслили його.

— Де воно? — поцікавився я.

— Там, де сидите, — усміхнувся Леонід Миколайович. — Колись я спав над ним, а тепер перебрався під стіну. Кілька разів на цьому місці моє серце «заводилося» з такою швидкістю, що викликав «швидку допомогу». Але є і хороше. Останнім часом відчув у собі велику енергію. Якщо раніше розробляв за місяць одну тему, то тепер 5—6.

...Про те, що діється з Аллою Василівною, а також про квартиру із стовпом енергетики я розповів лише дещицю. Гадаю, що ми ще повернемось до цього дива, адже цікаво, чим воно завершиться.

Олександр ВИНОКУРОВ.
Київ.

Коротко

ШКОЛА П'ЯТИ КОТІВ

У Херсоні створено клуб «Білий лотос», де сповідують кунг-фу. Тигр, леопард, пантера, ягуар і дикий кіт — тварини, яким вклоняються кунг-фуїсти, вважаючи, що це допоможе сягнути вершин духовності, самомобілізації й філософського самопізнання. Вони мріють про будівництво власного храму.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Пригода

КІНО ТА Й ГОДІ

Потішаючись над героєм фільму «Іронія долі, або з легкою парою», котрий на п'яну голову переплутав свою і чужу квартири, хіба міг уявити водій одного із сумських автопідприємств Ю. Саєнко, що й сам колись «влипне» у таку ж неправдоподібну історію. Причому — абсолютно тверезим.

Напередодні Нового року Юрій Васильович мав розвозити по магазинах обласного центру продукти, які надійшли на залізничну станцію Суми-товарна. Підігнав прямо до вагону машину, почав завантажуватися. Аж тут прийомо-здавач Р. Криволапова йому, ніби між іншим, і каже: «А чи не підкинув би ти, голубе, мені додому оце?» І показує на кілька пакунків з гречкою та два чували меленого перцю. Що «оце» крадене, у Юрія Васильовича не було найменшого сумніву, та відмовити дамі, яка до того ж обіцяла віддячити за послугу, у нього не повернувся язик. Спитав адресу, прикмети будинку, взяв у Криволапової ключі та й поїхав.

Вулиця Продольна. Ось і будинок поважної клієнтки. Будучи впевненим, що потрапив куди слід, шофер не дуже здивувався, коли після кількох спроб йому так і не вдалося відчинити вхідних дверей. Подумав: «Мабуть, замок старий, заїдає». Видобув з кишені власну відмичку, раз-другий крутнув нею і переступив поріг.

Як ви вже здогадалися, трапилася курйозна помилка — дефіцит опинився не у того, хто хотів його привласнити. Справжня господарка будинку, яка спочатку мало не зомліла від несподіваного передноворічного подарунку (його потім оцінили майже у 2 тисячі карбованців), не спокусилася-таки на дармове добро, заявила в міліцію. Вийти ж на учасників афери для правоохоронців було справою техніки. Так підвела водія самовпевненість і неуважність. Вулицю Продольну він знайшов, але не ту. У Сумах в одному мікрорайоні їх аж шість. Є ще один фатальний для компаньйонів збіг обставин: будинок-«двійник» зовні виявився дуже схожим на житло Криволапової, має такий же номер.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

Подробиці

НАДІЯ ВМИРАЄ ОСТАННЬОЮ

30 січня, близько 22 години, потрапивши в смугу сильного шторму в південно-західній частині Чорного моря, перекинувся й затонув теплохід Запорізького суднобудівного - судноремонтного заводу «Таврія-7». Капітан Леонід Беспояско вів судно з турецького порту Ереглі до Іллічівська з вантажем труб і контейнерів. На борту було 18 чоловік — екіпаж і пасажири. 15 чоловік врятовано теплоходом «Павел Антокольский» й доставлено у Варну. Старпом Олександр Хорошко, піднятий на борт теплохода «Кременчук», помер, не опритомнівши. Пошуки Леоніда Беспояска і старшого механіка Віктора Черевка результатів не дали.

«Таврія-7» — теплохід новий, побудований 1989 року на стапелях НДР. Тоннажність — 1,5 тисячі тонн. Мав репутацію судна, що надійно тримається на воді. Це й дозволило вчасно врятувати людей. Очевидно, старпом Хорошко впав за борт і пробув там з рятувальним жилетом кілька годин. Олександрові Михайловичу був 41 рік. У нього лишилися дружина й син, що мешкають у Миколаєві. Щодо капітана й старшого механіка, то... надія помирає останньою. Беспояско і Черевко, евакуювавши екіпаж і пасажирів, намагалися врятувати судно. Невже корабель, що потонув, стане їх останнім домом?

Юрій БОТНЕР.
«Индустриальное Запорожье».

ПОГОДА

Сьогодні у південних і південно-східних областях, завтра — на сході і північному заході України переважно невеликий сніг, на дорогах ожеледиця. Вітер північно-західний і західний, 5—12 метрів на секунду. Температура вдень від 4 морозу до 2 градусів тепла, вночі 2—8, на північному заході 1—6 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликий сніг, на дорогах ожеледиця, вітер північно-західний, 5—7 метрів на секунду. Температура 0—4 градуси морозу.

Фото Леоніда **ПІДЛУЖНОГО.**

ЖІНКА — ТАКОЖ ЛЮДИНА

Наприкінці минулого року в Афінах, на базі Середземноморського інституту з проблем жінок, за ініціативою ЮНЕСКО проводилася конференція «Будівництво Європи без кордонів. Роль жінки». У ній брали участь представники, у переважній більшості — представниці, 24 держав Західної і Східної Європи. Україну репрезентували науковець Валентина Зленко й голова Комісії Верховної Ради у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства Георгій ХОДОРОВСЬКИЙ. За повідомленнями західної преси, доповідь українського спеціаліста з жіночих проблем викликала сенсаційний інтерес учасниць конференції — відомих лідерів європейського жіночого руху. Сьогодні народний депутат ділиться враженнями від роботи в Афінах.

— Георгію Івановичу, як ви вважаєте, що викликало таку увагу до вашої персони — власне доповідь чи імідж чоловіка, який захищає жіночі права?

— О, ви робите мені комплімент. Гадаю, насамперед учасниць конференції зацікавила країна, яку я репрезентував на цьому поважному зібранні. До речі, крім мене, був ще один чоловік — із Західної Європи.

Все почалося так. Мені вручили нагрудну картку учасника конференції, на якій було зазначено країну — СРСР. Я, звичайно, перекреслив це і зверху написав: «Україна». На виправлення відразу звернули увагу. Мене буквально засипали запитаннями ще до виступу. За регламентом на доповідь відводилося 10 хвилин. Коли надійшла черга, мені «подарували» півгодини. Я заздалегідь не був готовий до такої «щедрості» (до речі, робоча мова конференції — англійська), але, здається, вийшов із цієї ситуації з честю. Після виступу мене знову щільно оточили і продовжили «допит»: яка політична й економічна система в Україні, які її наміри на майбутнє, чи є у нас жіночі організації, одне слово, я в ті дні був «полум'яним просвітницьким діячем».

І Валентина Андріївна Зленко тим займалась на секційних засіданнях.

Не раз чув нарікання, що депутати дорвалися до влади і тепер роз'їжджають по світу. Мовляв, чим вони відрізняються від колишніх компартійних діячів. На мій погляд, суттєвим: якщо хочемо мати незалежну державу, то повинні заявляти про цю незалежність на міжнародному рівні, а не тільки тут, у себе. Треба їздити ще частіше і пропагувати Україну. Це необхідно для утвердження нашої самостійності.

— Які ще питання, крім українського, розглядалися на конференції?

— Жінки в усьому світі виборюють право посідати гідне місце в суспільстві **на рівні прийняття рішень**. Це словосполучення — офіційний термін, який означає право слабкої статі на найвищу державну діяльність. Цьому питанню якраз і приділяли найбільшу увагу на афінській конференції.

І тут знову повертаюся до української теми. З початком демократії і незалежності наші співвітчизниці не тільки не наблизилися, а ще більше віддалилися від рівня прийняття рішень. Підтвердження моїх слів — 13 депутаток у Верховній Раді. У Кабінеті міністрів найвищі пости обіймають також самі чоловіки. Приємний виняток — міністр культури Лариса Хоролець. Приблизно те саме й на обласному рівні.

— Як жінка я б хотіла бути з вами солідарною в цьому, але, на жаль, мушу заперечити. Раніше в депутатському залі чи в урядових кабінетах справді було багато більше представниць прекрасної статі. За рознарядкою добирали доярок, ткаль, куховарок і вручали їм депутатські мандати. Так само за «спущеною» згори статистикою заповнювали службові клітинки в органах виконавчої влади. І що? Куховарка все одно не могла і не зможе керувати державою...

— І не треба. Нехай вона виконує свою роботу — смачно готує, дай Боже, щоб було з чого. Я не маю на увазі механічне представлення на високому рівні людей певної статі, партійної приналежності чи віку. Навпаки, багаторічна політика за принципом рознарядки призвела до пасивності, я навіть сказав би — до знищення державної масштабності жінки. Всупереч красивим словам за рівність, вона насправді була на задвірках. «Завойований» жовтогарячий жилет чи офіцерська портупея — це не ознака рівності з чоловіками.

На конференції багато говорилось за пасивність і безправність жінок у країнах колишнього соцтабору. Я слухав виступи лідерів жіночих рухів розвинутих країн і подоброму заздрив: статус жінок у цих державах дуже високий, вони не є статистами в житті суспільства, а грають головні ролі у зовнішній і внутрішній політиці. А в нас не лише І. Ковалька тривалий час репрезентувала Україну на рівні ООН. І все.

Велику надію покладаю на Союз українок. Можливо, з часом він вийде на державний рівень і допоможе своїм співвітчизницям позбутися комплексу меншовартості.

— Георгію Івановичу, чи вдалося вам за такий короткий час встановити ділові стосунки з європейськими жіночими організаціями?

— Так. Україну там внесли до списку незалежних держав і пообіцяли тепер мати з нами справу без посередництва Москви.

— А Мінська?

— І Мінська. Досі ми були «при комусь». Тепер, слава Богу, відселилися з комуналки і хоч, крім ордера на окрему квартиру та голих стін, майже нічого не маємо, вже зараз мусимо дбати за авторитет нашого нового дому. Не забуваймо: світ створює думку про новонароджену державу, рівень її цивілізованості навіть за зовнішнім виглядом її посланців, формою їхніх краваток чи манерою розмовляти. А от ми, здається, над цією «дрібницею» не замислюємося, й тому представництво України не завжди є гідним. Ось такий приклад. Минулої осені на міжнародну зустріч «відбули» дві працівниці Міністерства освіти. В умовах конференції зазначалось, що робочою мовою є англійська. Мабуть, і самі посланниці, і ті, хто «благословляв» їх на поїздку, вирішили, що з ними пожартували: адже вони знають мову міжнародного спілкування — російську і цього досить. Та «великий и могучий» на конференції не пройшов. Наші делегатки почали вимагати перекладача, але, з'ясувавши, що йому треба платити з власної кишені, відступили. Так і просиділи у залі, наче глухонімі. І свої доповіді не прочитали, й інші не послухали. Тільки зганьбили державу і витратили її гроші.

Фактично Верховній Раді не доводять до відома, коли формують подібні делегації. А даремно. Я вже говорив про це в Кабінеті міністрів і МЗС. Зрозумійте: це не означає, що я буду вирішувати, хто має їхати, а хто ні. Просто наша комісія повинна бути поінформована, адже мова йде про справу державного значення, а не якісь келійні заходи.

— Про що ви говорили у своїй доповіді, чи зрозуміли наші проблеми західні слухачі?

— Я говорив про наболіле — проблеми сім'ї в Україні. А їх дуже багато. Взяти структуру родин — половина з існуючих 14,1 мільйона сімей має по одній дитині, третина — по двоє. Різні причини — економічні, соціальні, медичні — призвели до жахливого наслідку: **цього року Україна не матиме приросту населення.**

У нас відсутня соціальна політика з планування сім'ї. Я вже рік товкмачу по всіх усюдах про це, а від мене відмахуються: «Як розмножувалися, так і будемо розмножуватися. Що ти там мудруєш». Ну хіба ж можна серйозним державним людям бути такими дикунами!

Ось деякі цифри. За офіційними даними, 82 жінки з 1000 вдаються до абортів (насправді ця цифра багато більша — в 2—2,5 раза). 60 відсотків абортованих «нагороджуються» гінекологічними захворюваннями, 30 — безпліддям. Я вже не кажу за моральні збитки — в нас звикли з тим не рахуватися. Але ж яких колосальних економічних втрат зазнає держава від такої байдужості до жінки! На створення програми з планування сім'ї було на затратила б мільйони. А відсутність такої коштує мільярди. Ось про все це і йшлося в моїй доповіді.

Чи розуміли мене слухачки? Вони не йняли віри, що сучасна жінка може зазнавати таких тортур, навіть перепитували: невже така кількість абортів? Це ж, мовляв, дискримінація, порушення прав жінки. Що я міг відповісти? Мені було соромно за **нас.**

Інтерв'ю вела
Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Волинська область. Народні звичаї і традиції, самобутні пісні, вбрання, вишивки вивчають учні Володимир-Волинського педагогічного училища. Адже їм, майбутнім учителям молодших класів і вихователям дитячих садків, доведеться багато зробити для національного відродження. Тому й приділяють тут багато уваги народознавству, знанням про рідну Україну.

На знімку: учениця педучилища майбутня вихователька Лариса ХАЗАН.
Фото Валентина БЄЛОВА.

Veritas

УКРАДЕНА ПРАВДА

Цього навчального року Міністерство освіти України дозволило використовувати в 10—11 класах середніх шкіл республіки нову «Історію України», схвалену вченою радою Інституту історії АН України. Підручник підготували відомі і титуловані історики М. Коваль, С. Кульчицький, Ю. Курносов, В. Сарбей під загальною редакцією директора інституту академіка АН України Ю. Кондуфора. До солідної автури і вражаючий тираж — 360 тисяч примірників.

Але, на думку істориків-практиків, перед випуском підручника у світ Міністерству освіти України доцільно було б провести широке обговорення його науковою громадськістю. Хоч би з огляду на те, що дехто з авторського колективу, і в першу чергу академік Ю. Кондуфор, були свого часу провідними діячами КПРС. Тому чи не саме з цих причин довгоочікувана «Історія України», на жаль, стала підручником прокомуністичним, отже, знову подає історію нашого народу спотвореною і суб'єктивною.

У підручнику зовсім відсутня панорама боротьби політичних партій радикального соціал-демократичного, націоналістичного, зрештою, комуністичного напрямів, історія змагань громадських і військових організацій за утвердження суверенної і незалежної Української держави.

Дивно сьогодні читати, наприклад, такі одкровення доперебудовних часів: «Піднесення революційної боротьби робітників і селян, демократичної інтелігенції, студентів та учнівської молоді пожвавило й політичну активність ліберальної буржуазії». Дивно, бо висвітлюючи історію України, починаючи з 1900 року по сьогоднішній день, автори перекручують факти або свідомо замовчують їх. Не робітники і селяни, тим більше не студенти і учні покликали до політичної боротьби демократичну інтелігенцію і ліберальну буржуазію. А саме політична боротьба останніх і лежала в основі державницьких змагань за незалежну Україну.

Заперечуючи можливість некомуністичного державницького шляху України, упорядники підручника по-своєму трактують діяльність «Союзу визволення України» і «Головної Української Ради» під час першої світової війни. Ці організації, за упорядниками, були «прислужниками правлячих кіл Німеччини та Австро-Угорщини», бо вели «антиросійську пропаганду» і займали «антиросійські позиції».

У доперебудовному компартійному дусі і «Союзові визволення України», і січовим стрільцям приписують епітет «так звані». Видають бажане за дійсне автори і тоді, коли, одурманюючи учнів, запевняють, що українці, які воювали в рядах австрійської армії, «радо здавалися в полон російським військам» і не менш «радо зустрічали російських солдатів». І при тому не пояснюють, чому після цих «радісних зустрічей» у Західній Україні було заборонено вживання української мови, закрилися українські часописи і установи, депортували в Сибір легіони української інтелігенції. Автори не пояснюють, чому, «радо здаючися в полон», у Києві західні українці створили корпус січових стрільців. Найбільш дисциплінований, національно свідомий і військово вишколений, він боровся за соборну незалежну Українську державу і проти Червоної Армії, і проти армії Денікіна.

Не розкриті в новому підручнику ні роль, ні доля Української греко-католицької церкви і Української автокефальної церкви, Української галицької армії, процесу українізації російських військ, причини виникнення і діяльність Української військової організації, Організації українських націоналістів, Української повстанської армії, Антибільшовицького блоку народів і багато, багато інших. А все це — віхи на державницькому шляху України.

Вірні своєму комуністичному світоглядові залишаються автори і при висвітленні державницьких змагань на Україні після квітня 1985 року. Перебільшена роль КПРС, суттєво принижена роль Народного Руху України і Товариства української мови, а демократичний рух Західної України взагалі виявляв «жорсткі опозиційні настрої», спотворено подано і основну мету діяльності товариства «Меморіал» і т. ін.

Тож чи маємо право виховувати на таких підручниках своїх і без того обкрадених дітей?

Володимир ГОРДІЄНКО,
співголова Львівської обласної історико-просвітницької організації «Меморіал».

Жарт номера

Судячи з наших цін — наш народ найбагатший!
Сашко ЛЮК

Мал. Сергія **ФЕДЬКА**

Мистецтво врятує світ!

Конкурс: «І не таке буває»

НОЧВИ

Сторож тваринницької ферми колгоспу імені Ватутіна, перед тим, як іти на свій пост, зайшов до кума. Після тих відвідин ледве тримався на ногах. На «автопілоті» доплентався до ферми, гепнувся в ночви й заснув. Ночви перекинулися й накрили сторожа. Вранці прийшли доярки, посідали на ночви та й гомонять собі. А сторож прокинувся й думає: «Де це я?» Помацав ліворуч-праворуч і над головою, вирішив, що в труні, та як закричить:

— Не закопуйте мене, люди добрі!.. Я ще живий!..

Переповів Станіслав ЯСТРЕМСЬКИЙ.

Житомирська область.

ОГЛУХ

Один невеликий, але начальник, простудив собі вуха. Болю не було, але непомітно для себе почав глухнути. Та оскільки він про це не здогадувався, то вимагав від підлеглих говорити голосніше.

— Що ти там шепочеш, говори гучніше! — казав заступникові.— Ти що — горло простудив?

Підлеглі, знаючи, що начальству краще не перечити, почали в розмові з ним говорити набагато голосніше.

Час іде, хвороба вух прогресує, начальник глухне все більше, підлеглим доводиться вже кричати.

Якось, прийшовши на роботу раніше ніж звичайно, побачив прибиральницю. Він зауважив і їй, що вона тихо говорить, бо, напевно, і в неї горло хворе.

— То ви самі глухі, треба йти до лікарні!..— сказала правду прибиральниця.

Пішов до лікаря, а той каже:

— Що ж це ви раніше не звернулися? Хвороба застаріла, лікуванню не підлягає...

Переповів Іван ВЕЛИЧКО.

Львівська область.

Сергій БОБОРИКІН

Його звали Бобо. І ті, хто знався на сучасній карикатурі серед купи робіт миттю пізнавали — «це малюнок Бобо». Було так у 80-му, відколи він уперше з'явився у Київському клубі карикатуристів «Архігум», було так і в 91-му, коли за день до смерті намалював свою останню карикатуру. Звичайно, не вона, а інший малюнок цього трагічного і надзвичайно тяжкого для Сергія року (хвороба вже точила його тіло) отримав першу медаль у міжнародному конкурсі карикатуристів в Італії. А до цього були медалі — 1983, 1985, 1987 років.

Не стало Сергія у 36 років.

Дівчат міняти, дівчат...

Пам'ятаєте, як колись у нас повсюдно впроваджували наукову організацію праці? У цехах і конструкторських бюро фарбували і перефарбовували стіни, без кінця і краю переставляли столи у конторах, влаштовували у корівниках кімнати психологічного розвантаження.

Пам'ятаєте, звичайно, як такі епохальні потуги не пам'ятати. І анекдот, я впевнений, теж не забули, що серед численних інших тоді ходив. Такий ось анекдот. Дивиться прибиральниця однієї з контор, тьотя Катя, як співробітники завозять нові меблі, ставлять їх і так, і сяк, знову переставляють... «Навіщо ви це робите?» — питає прибиральниця. «У нас, — кажуть їй,— продуктивність праці падає, тож впроваджуємо НОТ». «Я, коли була молодою, — на те їм тьотя Катя, — працювала у «веселому» закладі. І коли в нас падала продуктивність праці, то міняли не ліжка, а дівчат...».

Недавно дивився по телевізору, як наші ходаки з Москви повернулися — група українських підприємців на чолі з Прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним. Раді-радісінькі наші «капіталісти» приїхали. Ще б пак! Самі Борис Миколайович прийняли — кому лісу, кому золота, кому ще чогось пообіцяли...

Воно, можливо, інакше й не можна нині, бо, самі бачите, ситуація така, що ось-ось настане повний гаплик. І Вітольда Павловича можна зрозуміти. Теоретикам простіше: розмірковуй собі про категорії демократії і незалежності хоч годину, а хоч цілий день — хіба що силоміць зіштовхнуть з трибуни. А Прем'єра у прямому розумінні беруть за горлянку і волають «дай». Дай, бо шахти припиняють роботу, підприємства зупиняються, люди звіріють щораз більше. І що тут вдієш, як не поклонишся, щоб хоч на якийсь час зберегти «связи»...

І все ж... Ах, яка гіркота на душі, як соромно і некомфортно після отієї телекартинки, де раділи ходаки! Розум ніби погоджується, а серцю — сором. Ну чому ви радієте? Тому, що випросили? Що вимолили, зазнавши принижень? То що ж ви за господарі такі, що радієте милостині?..

Звузимо предмет розмови до запитання: хто є теперішній директор заводу? Чи генеральний директор об'єднання? Він є начальник. Не підприємець, а — начальник. Над чим ламає голову наш директор? А над тим, як більше випросити. Фондів, лімітів і т. ін. Раніше нашому директорові взагалі жилося на всі, як мовиться, сто. Що і скільки робити — скажуть. З чого — дадуть. Куди відправляти продукцію — накажуть. Що ж залишається директорові? Втілювати в життя — кулаком об стіл.

Ось чому їм такі милі колишній «порядок» і «крепкие связи». Навіщо їм ринок? Щоб безсонними ночами про нові технології думати? Розробляти стратегію і тактику, як конкурентів обійти? Шукати ринки збуту?..

Дуже слушно сказала тьотя Катя стосовно того, що міняти потрібно, коли падає продуктивність праці. Воно ж і в їхньому «веселому» закладі ставало очевидним: з плином часу дівчатка розбещувалися, ставали лінивими, дбали більше про себе, ніж про клієнта. Тому й міняли...

Майже непрошені думки

А ми не міняємо. Хоча й бачимо неозброєним оком: розбещені тоталітарно-розподільчою системою начальники, спритно помінявши гасла і прапори, зубами вчепилися у м'які крісла і готові навіть ввергнути державу в полум'я громадянської війни, аби утриматися нагорі.

Чим займалися наші начальники, скажімо, останнє десятиріччя? А облаштовували своє особисте життя. Беручи приклад з «керівної і спрямовуючої», розкішні офіси будували, кабінети мореним дубом лицювали і дорогими меблями обставляли, сімейні гніздечка усіляким, переважно заморським, скарбом напихали. Вони, начальники наші рідні (як не самі, то їхні рідні чи родичі), першими «освоювали» Югославію і Польщу, вони ж першими із «зелененькими» познайомилися, від них пішла гуляти бацила жадібного накопичення.

Читаємо ось в одній з рівненських газет: голова колгоспу (прізвища не станемо називати. — С. М.) за безцінь придбав в особисту власність ще новий колгоспний «уазик», інший колгоспний автомобіль придбав собі водій голови. Що там голова колгоспу! Ви подивіться на усіх теперішніх господарників і тих, хто стоїть «при кориті». Хапають усе, що тільки трапилось. «Приватизують» так, що аж гай гуде. Автомобілі, будматеріали, меблі, дачі...

А народ дурять, що «рвутся связи», тому ні з чого, мовляв, робити. Які «связи»? З ким? З Росією? Та там такі ж, як і в нас, «благодійники»-виробничники, там так само дбають про народ. Що — один багатий стане, якщо двох жебраків об'єднати? Навпаки, жебраки ніколи не ходять гуртом, а лише поодинці — так їм легше прожити...

...Ніяк не можу наших недавніх ходаків забути — так і стоять перед очима. Розповідають, як вони, Борис Миколайович, відразу, не гаючись, аж двох міністрів викликали, наказали відпустити українцям усілякої всячини — до кількох тонн суверенітету включно.

Я не вірю в те, що прохачі — на якому б щаблі вони не стояли — можуть збудувати незалежну державу. Не та філософія. Ось наші люди вже полякам заздрять— живуть, мовляв, пристойно, все у них є. Мабуть, тому, що у них є те, чого немає в нас. «Без кошулі ходзе, — каже поляк, — але гонор мам». А ми? Де наш гонор? Витруїли його з нас, вибили. Усіх прохачами зробили. А кого ще не зробили, то намагаються зробити.

Ось промовистий приклад. Восени з Верховної Ради до облвиконкомів надійшов лист. Серед іншого там пропонувалося місцевій владі забезпечити кореспондентські пункти газети «Голос України» сяким-таким транспортом. Заступник голови Рівненського облвиконкому Григорій Харчук повідомив кореспондентові таку приємну новину. «Що ж, — кажу, — дякую, буду чекати...». Але розмова на цьому не скінчилася.

— Ви напишіть заяву, — сказав Григорій Тихонович.

— Яку заяву?

— «Прошу забезпечити транспортом...»

— Так у вас є лист!

— Лист — то таке, ви напишіть заяву з проханням...

Я зрозумів. Не чуючи слова «прошу», наші начальники не вміють розмовляти з громадянами. І зі своїми начальниками — також. І це — аж до державного рівня. Чи не пора нам скористатися порадою тьоті Каті? Продуктивність бо праці упала — далі нікуди...

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.

Совместное украинско-бельгийское предприятие.

«ARGO ТРЕЙДИНГ ЛТД»

Это:

— валютная розничная торговля товарами народного потребления и автомобилями марки «Мерседес».

— экспортно-импортные операции

— международные грузовые перевозки

— организация «бизнес-туров» за рубежом и на Украине

— оптовые закупки и продажа товаров народного потребления, бытовой и видео-, аудиоаппаратуры

— металлообработка, торговля на условиях консигнации

— деревообработка.

Наш адрес: г. Киев, ул. Саксаганского, 30-б,
тел. (044) 220-11-49 (044) 227-63-82
факс (044) 224-15-68
220-03-86
телекс: 131183 BÜTEK SU

БИРЖА ВСЕМИРНОГО ТРАНСПОРТА

Вы хотите купить или продать транспортные средства — спешите!

Специализированная Биржа Всемирного транспорта (БВТ) приглашает Вас принять участие в торгах с использованием ЭВМ по следующим секциям: легковой автомобильный транспорт; грузовой автомобильный транспорт; железнодорожный, речной, морской и воздушный транспорт; горюче-смазочные материалы; транспортные услуги; прочие товары.

К вашим услугам автоматизированные рабочие места брокеров. Мы предлагаем Вам уплатить членский взнос БВТ, зарегистрироваться и действовать. Сумма членского взноса на год 60 тыс. руб. Регулярные торги с 19 февраля 1992 года.

Контактные телефоны: 221-26-44; 211-44-76; 221-22-33 с 10.00 до 16.00 часов ежедневно, кроме субботы и воскресенья.

«ПОТЕНЦИАЛ»

Движение People to People, президентом которого является Джордж Буш, и его отделение East West Association/The Center For Business Development inc., организуют серию встреч «Круглого стола» представителей деловых кругов США и Украины.

Программа рассчитана на десятидневное пребывание в США.

Оплата в СКВ. С оплаченной суммы фирма выделяет участнику 500 долларов на личные представительские расходы.

Для справок о программе, контракте на участие и условиях оформления телефон представителя EWA/СВД в Харькове **(0572) 470506,**
(0572) 471639

Совместное малое предприятие **«Ольга»** продает пломбы свинцовые диаметром 16,5 мм для вагонов и контейнеров по техническим условиям, утвержденным Министерством путей сообщения, а также пломбы для инкассации и пломбирования электросчетчиков, водомеров и др. диаметром 11,5 мм.

Цена договорная. Упаковка по желанию покупателя: мешки бумажные по 25 кг; ящики деревянные по 40 кг; банки металлические по 12,5 кг. Получение самовывозом.

Наш адрес: Донецкая область, г. Константиновка, ул. Б. Хмельницкого, 1 (Завод «Укрцинк»). Совместное малое предприятие «Ольга».

Тел: 99-2-52
с 8-00 до 16-00
или
(06272) 2-74-74
после 18-00

Мурафський кар'єр має можливість продати бурильний верстат СБР-160 для буріння скважин. Звертатися за адресою: Вінницька область, Шаргородський район, село Мурафа, директор кар'єра.

тел.: 29-3-39, 29-3-38.

КООПЕРАТИВ «ФЕРИТ»

Реалізує PAL — декодери до будь-яких моделей телевізорів. 252128, Київ, аб./с. 160.

Контактні телефони
449-38-92
430-85-26

Киевское производственное объединение «Электронмаш»

НАЛАЖИВАЕТ СЕРИЙНЫЙ ВЫПУСК ПРОГРАММАТОРОВ

Программаторы выпускаются Киевским производственным объединением «ЭЛЕКТРОНМАШ» в двух исполнениях.

1) программатор В860 предназначен для программирования микросхем постоянной памяти в составе электронного информационно-игрового комплекса «ПОИСК»;

2) программатор В861 предназначен для программирования микросхем постоянной памяти в составе компьютеров «ПОИСК-2», IBM PC XT/AT.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ ПРОГРАММАТОРОВ В860, В861

1. Программаторы обеспечивают программирование ИМС типа:

К155РЕ3	(32×8)
КР556РТ4А	(256×4)
КР556РТ5	(512×8)
К573РФ2,РФ5	(2К×8)
К573РФ4,РФ6	(8К×8)
К573РФ7,РФ8	(32К×8)

а также зарубежные аналоги указанных микросхем.

2. Программное обеспечение работающее под управлением операционной системы МДОС, позволяет проводить тестирование программатора и программирование микросхем. Имеется возможность корректировки программирующего напряжения с дискретностью + — 0,15 В.

3. Подключение к комплексу — через системный интерфейс.

Заявки просим присылать по адресу:
252180, Киев-180, ул. Б. ОКРУЖНАЯ, 4.
телетайп: 131062 КОСМОС
телекс: 131274 VELMA
телефакс: 474-12-82

ТЕЛЕФОНЫ:

отдел главного конструктора:	474-12-42
отдел маркетинга:	475-43-00
отдел НТИ:	475-92-20
отдел рекламы:	474-12-34
отдел сбыта:	475-92-24
отдел программного маркетинга:	474-13-60

До відома керівників підприємств, організацій, колгоспів, малих підприємств, кооперативів, окремих громадян

Луцький автомобільний завод реалізує по договірній ціні автомобіль **ЛуАЗ-969М.**

Бажаючі придбати названий автомобіль можуть звернутись безпосередньо на завод.

Контактні телефони: 5-82-11 — директор по комерції; 4-89-22 — заступник директора по маркетингу; 5-80-01 — відділ збуту.

M Ukrainian International Trade Agency ARKETIQUE

ПРЕДПРИЯТИЯМ И ОРГАНИЗАЦИЯМ!

Высококвалифицированные специалисты внешнеэкономического предприятия «MARKETIQUE» помогут Вам найти партнеров в странах Восточной и Западной Европы, готовых импортировать неликвиды, отходы переработки производств различного типа. Направляйте свои коммерческие предложения по адресу: 253023, г. Киев, а/я 459.

Контактные телефоны:
(044)446-5151; 488-3142;
факс: 488-3142;
телекс 131440.

ВП ЛЬВІВЕНЕРГОРЕМОНТ

виконує на замовлення підприємств і організацій

— атестацію зварників (повну) для роботи на об'єктах Котлонагляду (Держгіртехнагляду)

— дефектоскопію, металографічні дослідження, вимірювання товщини, твердості деталей, зварних з'єднань: парових котлів, трубопроводів, посудин, які працюють під тиском, вантажопідйомних кранів, зварних конструкцій;

— хімічний аналіз і механічні випробування сталі для встановлення сертифікатних даних (марки)

— випробування і хімічний аналіз трансформаторного масла.

Звертатися на адресу:
290034 м. Львів-34
вул П. Мирного, 24
тел.: 42-36-38, 42-46-11, 42-36-27

Дирекція

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-84-00

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955
Тираж 328605.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311022.

1 2 3 4 5 6 7 8 9